

ΤΕΥΧΟΣ 165

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΧ. 3

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΤΟΣ Δ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'

29 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1928

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

Κ...

ΠΑΞΤΟΝ ΧΙΜΠΕΝ

ΞΕΝΟΦ. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗ

ΧΑΡ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΚΩΣΤ. ΚΑΡΑΤΖΙΔΟΥ

- Γεγονότα και σχόλια
- Έσωτερική Έβδομος
- Τὸ ἀνάθεμα τοῦ Βενιζέλου
- Ἡ 100ετηρίς τοῦ Χάστιγγος
- Ἡ 100ετηρίς τοῦ Καποδιστρίου
- Τὸ Διεθνὲς Δίκαιον (διάλεξις)

Τὸ Θέατρον.— Ἡ Ὀρθοκεία.— Ὁ Λαὸς τῶν Κινέζων.
Ἑγγραφα τῆς ἐποχῆς Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Δρ. 150

ΕΞΑΜΗΝΟΣ » » 75

ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚ. (γενικῶς) λ. 1

» ΑΜΕΡΙΚΗΣ Δολλάρια 5

Ἑξάμηνοι συνδρομαὶ Ἐξωτερικοῦ καὶ τρί-
μηνοι Ἐσωτερικοῦ δὲν γίνονται δεκταί.

— Διὰ δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν ἰδιαιτέραι
συμφωνίαι.

— Τὰ ἐμβόσματα ἀπευθύνονται δι' ἐπιτα-
γῆς πρὸς τὴν διεύθυνσιν.

— Διὰ πάσαν ἀνωμαλίαν περὶ τὴν ἀπο-
στολὴν τοῦ φύλλονος λ. κ. συνδρομεῖται πα-
ρακαλοῦνται ν' ἀπευθύνονται πρὸς τὴν δι-
εύθυνσιν.

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ

ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΣΕΛΛ

SINGLE-DOUBLE-TRIPLE-GOLDEN-GEAR

ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ SHELL ΜΕΧ

ΟΠΩΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΘΟΥΝ ΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ Η ΕΤΑΙΡΙΑ
ΕΚΑΝΟΝΙΣΕ ΤΑΣ ΤΙΜΑΣ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΩΝ

SINGLE SHELL (ΣΙΓΚΛ ΣΕΛΛ)

Όρυκτέλαιον λεπτόρευστον και μακράς διαρκείας. Τό ιδεώδες όρυκτέλαιον δι' αυτοκίνητα μικράς δυνάμεως και μηχανάς ψυχωμένας δι' ύδατος και αυτοκίνητα.

DOUBLE SHELL (ΝΤΟΥΠΛ ΣΕΛΛ)

Όρυκτέλαιον μετρίας ρευστότητος, χρησιμοποιούμενον εις τὰ πλείστα αυτοκίνητα πολυτελείας, εξασφαλίζον την εύκολον εκκίνησιν και εις τον ψυχρότερον καιρόν λιπαίνει άμέσως όλα τὰ κινούμενα μέρη.

TRIPLE SHELL (ΤΡΙΠΛ ΣΕΛΛ)

Όρυκτέλαιον πολύρευστον ιδίως διὰ καιρόν λίαν θερμόν, κατάλληλον διὰ μεγάλης δυνάμεως αυτοκίνητα, λεωφορεία και βαρέα αυτοκίνητα. Κατάλληλον διὰ μοτοσυκλέτας.

GOLDEN SHELL (ΓΚΟΛΔΤΕΝ ΣΕΛΛ)

Λίαν παχύρευστον ειδικώς παρασκευασμένον διὰ μηχανάς ψυχωμένας δι' άέρος.

SHELL GEAR OIL (ΣΕΛΛ ΓΚΕΑΡ ΟΙΛ)

Εξαιρετικής ποιότητος όρυκτέλαιον διὰ τὸ κιβώτιον τῶν ταχυτήτων και τοῦ διαφορικοῦ.

SHELL TRANSMISSION GREASSE ΣΕΛΛ ΤΡΑΝΣΜΙΣΣΙΟΝ ΓΚΡΗΣ

Λίπος διὰ μηχανισμούς μεταδόσεως κινήσεων εκ τοῦ κινητήρος (Transmission) κυλινδρικούς και με μπίλιες

Τὸ ιδεώδες όρυκτέλαιον, όπως αποφεύγετε τὰς απανθρακώσεις. Τὰ όρυκτέλαια ΣΕΛΛ διυλίζονται ούτως ώστε νὰ μὴ παρουσιάζουν άνθράκωσιν, έχουν δὲ αποδειχθῇ κατέπιν δοκιμῶν, οτι δὲν άφνίνουν κατὰ την χρησιμοποίησιν άνθρακα.

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΠΑΝΤΟΤΕ BENZINHN KAI OPYKTEΛAIA
ΣΕΛΛ

SHELL COMPANY (HELLAS) LTD

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

A. E. B. E. "Π. Γ. ΜΑΚΡΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1928

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΤΟΣ Δ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 165

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Η δημοκρατική ιδέα διήλθε στιγμάς ανηχυσίος και αγωνίας κατὰ την συνεδρίασιν της Βουλής της παρελθούσης Τετάρτης, διαν ό Υπουργός της Δικαιοσύνης κ. Τουρκοβασίλης υπέβαλε νομοσχέδιον περί επιτροπεύσεως της Α. Β. Υψηλότητος της Πριγκιπίσσης Αικατερίνης. Φόβος και τρόμος κατέλαβεν τούς πιστούς της Δημοκρατίας στηρικτάς και όλος ό έσμός τῶν Δημοκρατικῶν βουλευτῶν έν ταραχή, διότι ή Κυβέρνησις προνοεί και περί τῶν μελῶν της Εθνικής Δυναστείας, με τὸν έφευρέτην της Ελληνικής Δημοκρατίας επί κεφαλής διεκήρυξεν ότι δέν υπάρχει διὰ την Ελλάδα τῶν κ. κ. Παπαναστασίου, Ιασωνίδου, Συμεόνογλου και Γκελκενδζόγλου... Ελληνική Βασιλική Οικογένεια! Καί ένῶ ό τρέμων ὡς σουδάριον δημοκρατισμός εκραύγαζεν και υβρίζεν, ήκούσθη ή φωνή: οί Βασιλεῖς θά έπανέλθουν, και ή κραυγή αυτή, άπηχοῦσα τὰ αίσθήματα όλων τῶν άκραιφνῶν Ελλήνων πολιτῶν, θάκουσθη μετ' οὐ πολὺ ἀνὰ τὰ πέρατα της Ελλάδος, ήτις τότε μόνον θά επανέυρη τὰς ήμέρας της δόξης και της ευκλείας και της άκμης και της προόδου, διαν ή Εθνική Δυναστεία έν άρμονική συνεργασία μετὰ τοῦ Ελληνικοῦ λαοῦ αναλάβη και πάλιν την διεύθυνσιν τῶν τυχῶν αυτής.

Η εκ μέρους της Αντιπολιτεύσεως διεξαχθεῖσα καθ' όλην την παρελθούσαν εβδομάδα προσπάθεια όπως σταματή η ό κατήφορος τῶν εκθέσεων άπαλλοτριώσεων εις βάρος προσφύγων και γηγενῶν δέν συνεκίνησε τούς Βενιζελικούς. Συνειδησμένοι εις αὐθαιρεσίας και παρανομίας δέν άντέχουν εις τὸν έλεγχον

δν ήσκησεν εντόνως και εύθαρσῶς ή Αντιπολιτευσις. Αί άρπαγαί τῶν οίκοπέδων και τῶν οίκων τῶν γηγενῶν, οί γενόμεναι οὐχι πρὸς στέγασιν προσφύγων πραγματικῶν, ἀλλὰ διαφόρων επιτηδελων και άλλων ισχυρῶν στρατηγῶν και βουλευτῶν της σπείρας, προδύκασαν την άγανάκτησιν και αὐτῶν τῶν τιμῶς σκεωτομένων προσφύγων βουλευτῶν παρ' ὧν ήκούσθη και φωνή εύγνωμοσύνης πρὸς τούς ρήτορά της Αντιπολιτεῦς ως διότι με τόσην ειλικρίνειαν υπερέσπισαν την προσφυγικήν υπόθεσιν. Αλλ' ό υπό κατηγορίαν ύπουργός τῶν άθεμίτων άπαλλοτριώσεων εκάλύφθη διὰ της άλληλεγγύης τῶν ύπουργῶν της Κυβερνήσεως. Ο κ. Καφαντάρης, ύπούλως άρριστερίζων και σοσιαλιστής τῶν άκρων και ό κύριος εισηγητής ἀπὸ τοῦ 1917 της άπαλλοτριώσεως υπερέσπισεν τὸν υπό κατηγορίαν ύπουργόν και άνέλαβε τὸ βάρος τῶν εὐθυνῶν τῶν παρανομιῶν του διὰ τὰ επιτρέψη εις αὐτὸν νὰ συνεχίσῃ αὐτάς και εις τὸ μέλλον. Αί άπαλλοτριώσεις οὕτω, αἱ άθέμιτοι άποτελοῦν δόγμα χάρις εις τὸν κ. Καφαντάρην και τὸν υπό κατηγορίαν ύπουργόν της Προνοίας. Ο Βενιζελισμός υπήρξε και είναι πάντοτε άναίρετος και εισηγητής πάσης άνομίας.

Η παραίτησις τοῦ κ. Μαζαράκη εκ τοῦ ύπουργείου τῶν στρατιωτικῶν άπικάλυψε μιαν πτυχὴν τῶν Στρατιωτικῶν παρασκητιῶν και μιαν άκόμη σελίδα της ένόχου δράσεως τοῦ κ. Βενιζέλου μετὰ τῶν παραγόντων. Τὸ εις τὸν κ. Μαζαράκην δοθέν γεῦμα ὑπὸ τοῦ κ. Βενιζέλου και ή συνομιλία αὐτοῦ μετὰ τοῦ κ. Καφαντάρη, παρουσία

του στρατηγού κ. Μανέττα και αι συννενοήσεις μετά του κ. Όθωναίου και η ανάμιξις του Κρητός πολιτευτού εις τὸ ζήτημα τῶν τοποθετήσεων τῶν διοικητικῶν μονάδων, ἐκ φόβου μήπως μεταβληθῇ ἡ σύνθεσις τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ ἀποτελοῦν σαφῇ ἐκδήλωσιν τῆς ὁλῆς τῶν παραγόντων δράσεως καὶ τῆς εἰς αὐτὴν συμμετοχῆς τοῦ ἄλλοτε πρωθυπουργοῦ. Ἀντίρτης καὶ ἀναίροπευς καὶ συνωμότης καὶ κακοποιὸς οὗτος ἀνέκαθεν δὲν δύναται νὰ ἡσυχάσῃ καὶ συνεχίζει καὶ πάλιν τὴν φθοροποιὸν του δρᾶσιν διὰ

νὰ συγκρατήσῃ περὶ ἑαυτὸν, ὡς μόνην δύναμιν τοὺς στρατιωτικοὺς παράγοντας μεθ' ὧν ἀπὸ 1 Οετίας συνεκκληματεῖ κατὰ τοῦ τόπου. Οὕτε αἱ καταγγελίαι τοῦ παραιτουμένου ὑπουργοῦ περὶ ἀφοσιώσεως τῆς Ἑλλάδος, οὔτε αἱ διαμαρτυρίαι τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τὸν συγκρατοῦν. Αἱ συνωμοτικαὶ του καὶ καταστρεπτικαὶ του μηχανορραφίαι συνεχίζονται καὶ ἡ Ἑλλὰς προώρϊσται νὰ πληρῶσῃ τὰ σπασμένα τῆς νέας παρογοντικῆς στρατιωτικῆς δράσεως.

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ ΠΑΞΤΟΝ ΧΙΜΠΕΝ

ΤΟ ΑΝΑΘΕΜΑ ΤΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Ἐν ἀπὸ τὰ δραματικώτερα κεφάλαια τοῦ βιβλίου τοῦ ἀμερικανοῦ δημοσιογράφου Πάξτον Χίμπεν *Κωισταντίνος ὁ Α΄* καὶ ὁ λαὸς του εἶνε καὶ τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰ γεγονότα τοῦ ἀποκλεισμοῦ. Ὁ Χίμπεν μάρτυς αὐτόπτης τῶν πραγμάτων καὶ τοῦ φοιτῶντος μαρτυρίου εἰς τὸ ὅποιον ὑπεβλήθη ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὸ τῶν συμμάχων περιγράφει αὐτὰ μὲ πόνον ψυχῆς καὶ μὲ λεπτομερείας ἀγνώστους εἰς τὸν πολὺν λαόν. Εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ περιλαμβάνεται καὶ ἡ περιγραφή τοῦ ἀναθεματισμοῦ τοῦ Βενιζέλου. Ἀπὸ αὐτοῦ ἀποσπῶμεν τὰς κατωτέρω περιγραφάς:

«... Οἱ σύμμαχοι ἐξηκολούθουν νὰ ἀποβιάζοντο τοὺς ἐπαναστάτας εἰς τὰς ἑλληνικὰς νήτους καὶ νὰ τοὺς προστατεύουν καθ' ὅν χρόνον ὑπέτασσον τοὺς νησιώτας διὰ βιαίων μεθόδων κάποιε. Ἡ οἰκογένεια τοῦ γέροντος Γ. Δαλέτζιο, ἐνὸς Ἑλλήνου χρηματίσαντος προξενικοῦ πράκτορος εἰς τὴν Σύρον, παρεπρόβη εἰς τὴν ἀμερικανικὴν πρεσβεῖαν ὅτι οὗτος ἀπέθανε συνεπεί τῶν μαρτυριῶν εἰς ὃ ὑπεβλήθη ὑπὸ τῶν βενιζελικῶν τῶν κατεχόντων τὴν ἤσον. Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διετύπωσεν ἐκκλησίαν πρὸς τὸν Πάπαν, τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Καντερβούριας καὶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ρωσσίας ἐναντίον τῆς ἐνισχύσεως τῆς παρεχομένης ὑπὸ τῶν Συμμάχων πρὸς «ἐνα μικρὸν πολιτικὸν ὄμιλον ὁ ὅποιος, ἐπωφελοῦμενος τῆς ξενικῆς στρατιωτικῆς κατοχῆς τρομοκρατεῖ τὸ κράτος καὶ ὁ ὅποιος μὴ ὀρρωδῶν πρὸ τῆς βιαίας στρατεύσεως, ἐφυλάκισε καὶ ἐξώρϊσεν ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς οἱ ὅποιοι ἔμειναν πιστοὶ εἰς τὰ καθήκοντά των...» (1)

(1) Οἱ ἀρχιερεῖς οἱ συλληφθέντες ἀπὸ τοὺς

«Ἡ ἑλληνικὴ Ἐκκλησία συνέχισεν ἡ ἐκκλησίαις θὰ ἡμάρτανεν ἐναντι τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ ἐπρόδιδε τὴν ἀποστολήν της ἂν ἀπέμενε σιωπῶσα, ἐναντι τοῦ σοβαροῦ κινδύνου τὸν ὁποῖον ἀντιμεταπίπτει ἡδὴ ὁ λαός, τοῦ θανάτου ἐκ πείνης. Ὁ δὲ εἰρηνικὸς ἀποκλειστικὸς ὅχι μόνον ἐρειπώνει τὴν χώραν μας, ὁμοίως, ὅχι μόνον καταστρέφει τὴν ἐμπορικὴν, βιομηχανικὴν καὶ ναυτικὴν ζωὴν της, ἀλλὰ ἀπειλεῖ καὶ τὴν ἀνθρώπινον καὶ τρομερὰν καταστροφὴν ἐνὸς χριστιανικοῦ λαοῦ ἀποτελουμένου ἀπὸ ἀνδρας, γυναῖκας καὶ παιδιὰ, ἀνικάνους νὰ φέρουν ὄπλα καὶ πρὸς τοὺς ὁποίους στρατοὶ καὶ στόλοι ἐμπόλεμοι ἀκόμη εἶναι ὑπόχρεοι νὰ συμπεριφέρωνται ἐπιεικῶς».

Μετά τὴν ἀπροκάλυπτον αὐτὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, συμφωνούσης μὲ τὴν γνώμην ὅλου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ φανῇ ποσὼς περιέργων ἂν ἐβλεπέ τις μίαν ἐορτάσιμον ἡμέραν τὸν σεβαστὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῶν Ἀθηνῶν, Σεβ. Θεόκλητον, ἀνεβασμένον ἐπάνω εἰς σωρὸν πετρῶν εἰς τὸ μέσον ἀπειραριθμοῦ πλήθους νὰ ἐκφωνῇ τὸ ἀνάθεμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ἐναντίον τοῦ προδότου Βενιζέλου» καὶ ὅλων τῶν ὁπαδῶν του. Δίαν πρῶν δεκάδες χιλιάδων ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν ἀκόμη συνεκεντρώθησαν εἰς τὸ πεδῖον τοῦ Ἀρεως διὰ νὰ παραστοῦν εἰς τὴν

ἐπαναστάτας καὶ φυλακισθέντες καθ' ὅσον δύναμαι νὰ γνωρίζω εἶναι οἱ ἀρχιεπίσκοποι Δράμας καὶ Κοζάνης, ὁ Μητροπολίτης τῆς Κρήτης οἱ ἐπίσκοποι Γρεβενῶν, Σπάρτης, Παροναξίας, Δαρφίσης.

παλαιολάτῃν τελετὴν κατὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ ἀναθέματος καὶ ἐκφωνήσουν καὶ οἱ ἴδιοι τὸ ἀνάθεμα ἐναντίον τοῦ Βενιζέλου. Ἡ κυβερνήσις εἶχεν ἀπαγορεύσει τὴν ἐκδήλωσιν αὐτὴν, ἀλλ' ἡ ἀπαγόρευσις τῆς οὐδὲν ἐπτόησε. Πρὸ τῆς τρίτης ἀπογευματινῆς τὴν ἡμέραν ἐκείνην πλέον τῶν 80,000 λαοῦ εἶχον συγκεντρωθῇ εἰς τὸ ὠρισμένον σημεῖον.

Ὅπως ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὁ καθεὶς προσῆλθεν κρατῶν λίθον τὸν ὅποιον ἔρριπεν εἰς τὸν σωρὸν. Ἀνηγέρθη ἕνα μνημεῖον εἰς τὸ ἐθνικὸν μῖσος κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἐναντίον τοῦ ὁποῦ ἐξεφωνεῖτο τὸ ἀνάθεμα. Μεταξὺ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ δὲν ἦσαν ὅλγοι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ὑπῆρξαν ὁπαδοὶ τοῦ Κρητός μέχρι τῆς ἀποκαλύψεως τῆς συνωμοσίας τῆς 18ης Νοεμβρίου. Ὑπῆρχαν μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀντιπροσωπεῖται τῶν ἀλυτρώτων ἐπαρχιῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, αἱ ὁποῖαι κατηγοροῦν τὸν Βενιζέλον ὅτι, διὰ τῆς φιλοδοξίας του, «κατέστρεψε τὴν ἐλπίδα τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἐνότητος ὁλοκλήρου τοῦ ἑλληνισμοῦ». Εἶδα γυναικὰν γυναικὰ, κύπτουσιν ὑπὸ τὸ βάρος παμμεγίστου λίθου, τὸν ὅποιον ἔφεραν ἀπὸ τὴν πετρώδη γῆν τοῦ κτήματός της εἰς τὴν Ἀττικὴν. Καθὼς ἐξεσπενδόνιζε τὸν λίθον τῆς ἐκράυγασε στεντορεῖα τῇ φωνῇ.

— «Τὸν ἐκάμαμεν πρωθυπουργόν, ἀλλὰ δὲν ἦτο εὐχαριστήμενος. Ἦθελε νὰ γίνῃ μόνος του βασιλεὺς. Ἀνάθεμα!» Καὶ ἐξέτεινε τὸ χεῖρ της μετὰ κοκαλιάρικα δάκτυλα, εἰς σημεῖον κατάρας ἀπευθυνομένης κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Κρητός. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

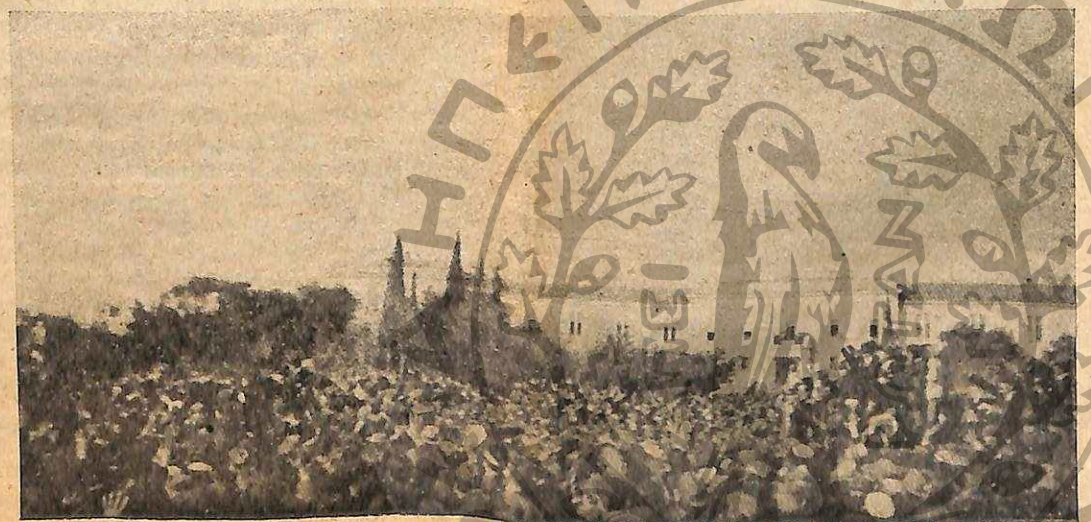
τῶν Ἀθηνῶν ἐτόνισε τὰ αἰσθήματα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς ὀλίγας λέξεις, λέγων:

«Ἀναθεματισμένος ἔστω ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος, ὁ φυλάκισας ἱερεῖς, ὁ συνωμότησας ἐναντίον τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς χώρας του!» Ὅκτω ἐπίσκοποι ἀντιπροσωπεύοντες ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος εἶπον τὰ αὐτά.

Οὐδὲ ἐν χωρῶν, οὐδὲ εἰς συνοικισμὸς τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος ἀπέμειναν, ὁ ὅποιος νὰ μὴν ἐπανελάβε τὸ ἀνάθεμα. Ἐπὶ μῆνας ὁ Βενιζέλος ἐπέμεινε διὰ τὴν διεξαγωγὴν ἐκλογῶν. Αἱ αὐθόρμητοι αὐταὶ τελεταὶ ἦσαν πλέον ἢ χαρακτηριστικαὶ ἀπὸ οἰαδήποτε ἐκλογᾶς διεξαγομένης εἰς τὸν τόπον εἰς τὸν ὅποιον ὁ μέγας Κρῆς ἐπεσεν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν συμπατριωτῶν του.

Μετά μίαν ἐβδομάδα, οἱ ἐργάται, οἱ θερμοὶ ὑποστηρικταὶ τοῦ Βενιζέλου προηγουμένως, διετύπωσαν χωριστὰ τὴν γνώμην των διὰ «τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τὸ ὁργανωθὲν ὑπὸ ἀριθμοῦ τινος προδοτῶν καὶ ἐπεκτεινόμενον εἰς τὰς νήσους διὰ τῆς προδοτικῆς τοῦ φάσματος τῆς πείνης», εἰς ὑπόμνημα τὸ ὅποιον ἐπέδωσαν πρὸς τὸν ἀμερικανὸν πρεσβευτὴν, κ. Ντρόμπερς, καὶ διὰ τοῦ ὁποῦ παρακάλουν τὸν πρόεδρον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν νὰ μεσολαβήσῃ πρὸς τερματισμὸν τοῦ ἀποκλεισμοῦ. Τριακόσαι περίπου ἐργατικαὶ ὁργανώσεις ὑπέγραψαν τὸ ὑπόμνημα εἰς τὸ ὅποιον ἐλέγοντο καὶ τὰ ἑξῆς:

«Αἱ ζωστροφῆαι αἱ ἀποστελλόμεναι πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ἐλέγχου ἐπισιτισμοῦ τῆς χώρας κατεσχέθησαν ὑπὸ τῶν δυνάμεων τῶν

ἐνεργουσών τὸν ἀποκλεισμόν καὶ ἐστάλησαν, κατὰ καταπάτησιν πάσης ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης, πρὸς ἐκείνους ποῦ ἐξέφυγαν καὶ διέφυγον τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα Θεσσαλονίκης.

Τὴν 27ην Δεκεμβρίου τὰ νοσοκομεῖα τῶν Ἀθηνῶν ἠναγκάσθησαν νὰ ἀρνηθῶν ἐφεξῆς τὴν νοσηλείαν ἄλλων ἀρρώστων, καθόσον δὲν ἠδύναντο νὰ τοὺς διαθρέψουν. Ὁ πρῶτος ὑπουργὸς μοῦ ἐδείκνυε καθημερινῶς τὰ τηλεγραφήματα τὰ ὁποῖα ἐλάμβανεν ἐκ πάσης γωνίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰ ὅποια δὲν ἦσαν ἄλλο ἢ μία τρομερὰ ἀπρηθμισὶς στερήσεων, πείνης καὶ θανάτων. Ἡ κυβέρνησις ἐζήτησε καὶ πάλιν νὰ καθορίσῃ τοὺς ὅρους τῶν πρὸς ἄρσιν τοῦ ἀποκλεισμοῦ. Εἰς ἀπάντησιν τὴν 31ην Δεκεμβρίου ὁ κόμης Μποσδάρι, ἐξ ὀνόματος τῶν συμμάχων πρεσβυτῶν εὐρισκομένων εἰσέτι ἐπὶ τῆς «**Ἀμπαρίας**», μακρὰν τοῦ θεάματος τῆς πείνης ἡ δόξα ἐξέσπασεν εἰς ὅλην τὴν χώραν, ὑπέβηλε τὸ τελικὸν τηλεγράφων τῶν Δυνάμεων τῆς Ἀντάντ.

Ἦτο ἔντονον καὶ ἀνέκκλητον. Ἐξήτειτο «**ἠθικὰ ἐπανορθώσεις**» περιλαμβανομένου εἰς αὐτὰς τοῦ χαιρετισμοῦ τῶν συμμαχικῶν σημειῶν, διὰ τὴν ἥτις τῆς συμμαχικῆς δυνάμεως τῆς ἀποδιδασθείσης τὴν 18ην Νοεμβρίου. Ὁ διοικητὴς τοῦ Ἀ' Σώματος Στρατοῦ θὰ ἀντικαθίστατο «**ἡ βασιλικὴ δὲ κυβερνήσις**» ἂν ἤθελε νὰ ἐκνευρώσῃ τοὺς συμμάχους θὰ ἔπρεπε νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ μέτρον τοῦτο κατὰ παντὸς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ ἐνεχομένου εἰς τὴν ἐκδοσὶν τῶν διαταγῶν τῶν κοινοποιηθεισῶν τὴν 18ην Δεκεμβρίου. Δεδομένου ὅτι διὰ τῆς φράσεως ὑπενοεῖτο σαφῶς, ἂν καὶ συγκεκαλυμμένως ὁ Βασιλεὺς, εἰ Ἕλληνες ἐθλίβοντο καθέως δι' αὐτό. Ἐξ ἄλλου, ὅλοι οἱ βενιζελικοὶ εἰ ἐνεχόμενοι εἰς τὴν ἀποτυχούσαν συνομιλίαν τῆς 19ης Νοεμβρίου ἔπρεπε νὰ ἀποφυλακισθῶν ἀνευ τῆς νομίμου διαδικασίας, καὶ νὰποζημιωθῶν ὅσαι περιουσίαι ἐβλάδην-

σαν ὑπὸ τοῦ κράτους. Οὐδεὶς λόγος ἐγένετο εἰς τὸ τηλεγράφων περὶ ἀποζημιώσεως τῶν παθόντων λόγῳ τοῦ συμμαχικοῦ δογματισμοῦ τῶν Ἀθηνῶν.

«**Αἱ προστάτιδες Δυνάμεις** πληροφοροῦν τὴν Ἑλληνικὴν κυβερνήσιν δι' ἐπιφυλάσσειν εἰς ἐαυτὰς πλήρη ἐλευθερίαν δράσεως, συνεχίζει τὸ τηλεγράφων, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ κυβερνήσις τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων δώσῃ νέας ἀφορμὰς παραπόνων».

Ἡ χρησιμοποίησις αὐτὴ διὰ πρώτην φοράν εἰς τὸ τηλεγράφων, τοῦ πλήρους τίτλου τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, ἀπεδείκνυε σαφῶς ὅτι αἱ ἐπιφυλάξεις αὐταὶ ἀφεώρουν τὸ πρόσωπόν του καὶ ὅχι τὴν κυβερνήσιν του. Μόλα ταῦτα δὲν σημαίνει ὅτι τὸ γεγονός τοῦτο κατέστησε τὸ τηλεγράφων εὐπροσδεκτότερον εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

Μετά τὴν φράσιν αὐτὴν ἐξετίθεντο εἰ ἄλλοι ὅροι τῶν συμμάχων εἰ ἀφορῶντες τὴν ἀποστράτευσιν τῶν ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου στρατιωτικῶν δυνάμεων, τὸ πολεμικὸν ὅπλόν. Προσέτιθετο ἐν τέλει: «**Πᾶσα συγκέντρωσις ἢ συνέλευσις ἐφ' ἧς ἐν Ἑλλάδι, πρὸς ἐν τῷ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου, δέον νὰπαγορευθῇ**».

Κλείων τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τῆς ἱστορίας του τοῦ ὁ Χίμπεν προσέθεσε: «**Ἡ ἀξίωσις τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν βενιζελικῶν, ἀνευ τῆς νομίμου διαδικασίας, ἀπεγύμνωσε πολὺ περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἐξήτει ἡ Αὐστρουγγαρία ἀπὸ τὴν Σερβίαν, πάσης ἐξουσίας τὰ ἑλληνικὰ δικαστήρια. Πρὸς τοῦτοις, λαμβάνοντες ὅπ' ὅψις ὅτι οἱ ἐφεδροὶ ἐν Ἑλλάδι, εἶναι ὁ μόνος ἄρρηκτος πληθυσμὸς ἱκανὸς νὰ φέρῃ ὅπλα, ἡ τελευταία συμμαχικὴ ἀξίωσις, κατεπάτει τὸ ἐκ τοῦ συντάγματος ἀπορρέον δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι, ἐν Ἑλλάδι, καὶ εἰ πράγματι, ὅλη ἡ χώρα, εἶχε τεθῇ ὑπὸ ξενικῶν στρατιωτικῶν νόμων.**»

ΠΑΞΤΟΝ ΧΙΜΠΕΝ

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

ΕΠΙ ΤΩ ΕΟΡΤΑΣΜῳ ΤΗΣ 100ΕΤΗΡΙΔΟΣ ΤΟΥ

Ἡ Ἑλλάς, Κράτος ἑκατὸν ἐτῶν, θὰ εορτάσῃ κατ' αὐτὰς τὴν ἑκατονταετηρίδα τοῦ πρώτου Κυβερνήτου τῆς. Εἶνε δ' ἀνὴρ, ὅστις τὴν πρέλαβε συντετριμμένην, αἱμάτων, ἡμιθανάτων ἐκ τῆς μεγάλης καὶ ὑψηλῆς τραγωδίας τοῦ 1821, ὁ **Ἰωάννης Καποδίστριας**, διὰ τὴν δώσῃ εἰς ἐλάχιστον χρόνον σάρκα καὶ ὅσπ' αὐτὰ καὶ ὑπόστασιν καὶ μορφήν Ἐπικρατείας, ὀργανικὴν ζωὴν Πολιτείας, διὰ τὴν μόχθησιν ὑπερανθρώπως καὶ ἀποτελεσματικῶς πρὸς ἐπίσημον διεθνή κύρωσιν τῶν κερπῶν τοῦ μεγάλου Ἐλευθερωτικοῦ ἀγῶνος τῆς, διὰ τὴν ἀνασυντάξῃ τὰ ἐρείπια τῆς καὶ νὰ στήσῃ αὐτὴν οἰκονομικῶς εἰς τοὺς πόδας τῆς, διὰ τὴν ἀναζωογονήσῃ τὴν ψυχὴν τῆς ὑπὸ τὸν ἥλιον τῆς Παιδείας, διὰ τὴν θέσῃ αὐτὴν εἰς κίνησιν πολιτισμοῦ καὶ ζωῆς ὑπὸ τὴν ὀργάνωσιν Διοικήσεως τῶν κοινῶν, διὰ τὴν γλυκάνῃ τὰς πικρίας καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐν τῇ ζωῇ περισσῶν τῶν χιλιάδων ἐκ τῶν μυχῶν καὶ τῶν καταστροφῶν ὄρφανῶν τῆς, τῶν τόσων ἀπογυμνωθέντων, ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐκείνων κατὰ τὸ 21 ὁλέθρων, παντὸς ὕλικου ἐφοδίου ἀγωνιστῶν τῆς, διὰ τὴν παλάσῃ ὡς γίγας καὶ πολυψυχὸς καὶ πολυμάχητος Ἑθνικὸς μαχητὴς—ὑπὸ σῶμα ἀσθενέστατον καὶ κεκμηκός, κινούμενον ὅμως ὑπὸ ψυχῆς ἀναφλεκτικῆς—ἐναντίον σκοτίων καὶ ὑπονομευτικῶν καὶ θρασειῶν ξένων ἐπιρροῶν καὶ ἐπιδράσεων εἰς τὴν πορείαν τῆς Νέας αὐτῆς Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι εἶχον κάμει σεισμικὸν τὸ ἔδαφος τῆς δράσεώς του ἐν αὐτῇ.

Τῷ ὄντι, τὴν ἑκατονταετὴ ἐλευθέραν ὑπόστασιν τῆς Ἑλλάδος αὐτῆς, ἡ ὁποία διήλθεν ἔκτοτε καὶ διὰ νέων θυελλῶν καὶ σεισμῶν, ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς πορείας τῆς πρὸς τὴν τελικὴν Ἑθνικὴν Ἀποκατάστασιν, τὴν πραγματικὴν αὐτὴν σκοπιμότητα τοῦ θανάτου αὐτοῦ τοῦ 1821, πληροὶ ἡ κυανὴ ἀτμοσφαῖρα τῆς ἐμφανίσεως καὶ τῆς δράσεως τοῦ **Ἰωάννου Καποδιστρίου** εἰς αὐτὴν, μόλις ἐκλείπειν ὁ τραγικὸς κύκλος τοῦ Ἀγῶνος, ἡ ὁποία ἐπ' ἐπρωτῷ ν' ἀντιφάγγισθῃ μετὰ τὸ πολύτιμον αἷμα του, χυθὲν δολοφονικῶς καθ' ἣν ὥραν εὐρίσκετο αὐτὸς εἰς τὸ ὑπέρτατον σημεῖον τῆς ἀγωνίας του καὶ τῶν μεριμνῶν του ὑπὲρ τῆς Πατρίδος του.

Ἵπῃρξεν ὁ πανίσχυρος Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς μεγάλης Αὐτοκρατορίας τῶν Τσάρων, εἰς ἐκ τῶν δύο ἐκείνων ἀνδρῶν τῆς Εὐρώπης, εἰ ὁποῖοι ἀνέτρεψαν τὸν γίγαντα

τῆς Κορσικῆς, τὸν μέγαν Ναπολέοντα, ἀνίκητον διὰ τῶν δυνάμεων, μόνον χωρὶς τὴν δαιμόνιον παρεμβολὴν πολιτικῶν καὶ διπλωματικῶν ὅπως ὁ Καποδίστριας τῆς Ρωσίας καὶ ὁ Μέττερνιχ τῆς Αὐστρίας. Ὑπῆρξεν ἐκ τῶν διαιτητῶν τῆς Εὐρώπης κατόπιν σώσεως, τὴν Γαλλίαν ἀπὸ διζμελισμοῦ, ἐναντίον τῆς ὑπόβουλου κατ' αὐτῆς μανίας τοῦ δεινοῦ διπλωματικοῦ ἀντιπάλου του Μέττερνιχ, σώσας καὶ τὴν εὐγενῆ Ἑλβετίαν, τὴν πατρίδα τοῦ μεγάλου φιλέλληρος καὶ μεγάλου φίλου τοῦ Εὐγάρδου. Ἀντιμετώπισε, καὶ πρὶν κατέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἰς ἐνίκησε διὰ τὴν εὐρεθῇ εἰς αὐτὴν, τὴν καχυποψίαν καὶ τὴν σκληρότητα τῶν Ἀνακτοβουλῶν τῆς Εὐρώπης ἐναντίον τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τῶν Ἑλλήνων, ἐκδηλωθεῖσαν καὶ προσβλητικώτατα δι' αὐτὸν ἀπὸ τὸν Βασιλέα τῆς Ἀγγλίας, τῆς νικητρίδας τοῦ Ναπολέοντος Εὐρώπης, ἡ ὁποία ἐβλεπεν ἐν τῷ Ἑθνικῷ ἀγῶνι τῶν Ἑλλήνων περιδεῆς νέαν ἀνάφλεξιν τοῦ φιλελευθέρου πνεύματος ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ κόσμῳ, ὑπὸ τὸ κύμα τοῦ ἐπείου διὰ τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως καὶ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ ὁποῖου ὁ Ναπολεὼν Βοναπάρτης παρ' ὀλίγον νὰ ἰδρῦτῃ ναπολεόντειον καὶ γαλλικὴν μονοκρατορίαν ἐν τῇ ἡπείρῳ, διαλύων ἀρχαῖα Κράτη αὐτῆς, καταλύων ἀρχαίας Δυναστείας τῆς καὶ ἐμφανίζων καινὰ δαιμόνια εἰς ἕκαστον ὄμμα του.

Τὴν ἀποχώρησιν του ἀπὸ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς τῆς Εὐρώπης ὁ μέγας ἀντίπαλός του Μέττερνιχ ἐχαρακτήρισεν ὡς «**ἀπαλλαγὴν αὐτῆς ἀπὸ τὴν ῥίζαν τοῦ κακοῦ**». «**Ὁ κόμης Καποδίστριας—προσέθετε—θάπτεται πλέον κατὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του...**» Ἡ Εὐρώπη θὰ λυτρωθῇ ἐκ τῶν μεγάλων κινδύνων, μετὰ τοὺς ὁποίους τὴν ἡπείλει ἡ ἐπιρροὴ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ.

Καὶ ὁ μέγας ποιητὴς Γκαίτε προσέλεγε με μαθηματικὴν προφητικότητα, ὅτι ἡγγέλλετο, ὅτι ὁ **Ἰωάννης Καποδίστριας** κατέρχεται εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς Κυβερνήτης αὐτῆς, ὅτι θὰ βάψῃ μετὰ τὸ αἷμα του τὸ ἔδαφός τῆς.

Τοῦτο δυστυχῶς καὶ ἐγένετο. Ὁ πλήρης περιποίησις, θρησκευτισμοῦ, πατριωτικοῦ παλμοῦ, κυβερνητικῆς ἐμπειρίας, μοναδικῆς εὐφυχίας, ἀνθρωπιστικῶν συναισθημάτων, αὐταπαρνήσεως διὰ τὸ καθήκον, ὑπερτάτης εὐταπεινότητος, πατριότητος διὰ τὸν λαόν, θαυμαστικῆς ἀπορροῆς διὰ τὴν χώραν του, διπλωμα-

τικής σοφίας ἀνὴρ οὗτος ἐπεσεν αἱματόπνικτος δι' ἑλληνικῆς χειρὸς εἰς τὴν εἰσόδον αὐτοῦ τοῦ οἴκου τοῦ Κυρίου, διὰ λόγους, οἱ ὅποιοι οὐδέποτε θὰ αἰτιολογήσουν τοιοῦτον στυγερώτατον ἐγκλημα ἐναντίον ἀτόμου, ὁποῖον ὁ Καποδίστριας, καὶ ἐναντίον τοιοῦτου Ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους, ὁποῖος αὐτός, ὁ ἐπικαλούμενος παρὰ τοῦ Λαοῦ «Πατὴρ». Ἐπεσεν, ὅτε ἀκριδῶς ἐπρόκειτο νὰ ἐμφανισθοῦν ἄφθονοι καὶ πολλαπλάσιοι οἱ καρποὶ τῆς εὐεργετικῆς προνοίας τοῦ ὑπὲρ τῆς Χώρας.

Ἀλλὰ τὸ ἔθνος δὲν θὰ λησμονήσῃ εἰς τὸν

αἰῶνα τὴν περιφανῆ καὶ ἐντιμον ὑπόστασιν του, καὶ θὰ τιμᾷ καὶ θὰ γεραίρῃ πάντοτε αὐτόν, ὡς τὸν πρῶτον κεντρικὸν θεμέλιον λίθον τῆς κρατικῆς αὐτῆς Ὁργανώσεως, ἡ δὲ ποῖα λέγεται Νέα Ἑλλάς, ὡς μέγαν συγκεντρωτὴν ἡθικῶν καὶ ἐθνικῶν πυρῶν, τὸ ὅποῖον θὰ ἐναυματίζῃ πάντοτε τὰς συνειδήσεις τῶν Ἑλλήνων, ὡς ὥρασαν καὶ μεγαλοπρεπῆ εἰκόνα εἰς τὸ ἀέτωμα τοῦ οἰκοδομήματος τῆς νέας Ἑλληνικῆς Πατρίδος.

Χ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ο ΛΑΟΣ, ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΑΙ Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΩΝ ΚΙΝΕΖΩΝ

Πολλοὶ λευκοὶ ἔζησαν ἐπὶ μακρὸν εἰς τὴν Κίνα καὶ τὴν Ἰαπωνίαν καὶ μερικοὶ ἡσυχώθησαν ἐπισταμένως μετὰ τὴν μελέτην τῶν λήρων αὐτῶν· ἀλλὰ μετῴνται εἰς τὰ δάκτυλα ὅσοι, ὅπως ὁ Λευκάδιος Χέρον, κατῴρθωσαν νὰ δώσουν μίαν ζωντανὴν ἐκφρασίν σ' ὅ,τι εἶχαν μάθει. Φαίνεται πῶς προστά σ' ἕναν πολιτισμὸν τόσον διαφορετικὸν ἀπὸ τὸν ἰδικὸν μας, μίαν λογοτεχνίαν τόσον ἀφθονον, τὴν ὁποίαν μόνον κατόπιν μακρᾶς προσπάθειας ἡμπορεῖ νὰ νοιώσῃ καὶ νὰ αἰσθανθῇ, ὁ Εὐρωπαῖος εὐρίσκειται ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ ἱκανοποιήσῃ ὅλον αὐτὸν τὸν πλατὺν ὀρίζοντα, Γι' αὐτὸ αἱ καλλιτέχναι συνθέσεις, πού, παρ' ὅλα τὰ λεπτομερειακὰ των λάθη, μᾶς δίδουν τὴν ἀκριβεστέραν ἐντύπωσιν τοῦ συνόλου, δρεῖλονται εἰς λόγους τέχνης, ὅπως ὁ Ἑλληνο-Ἰρλανδὸς Χέρον, τὸν ὁποῖον ἀνεφέραμεν καὶ τοῦ ὁποίου τὰ ἔργα ἦσαν πραγματικὴ ἀποκάλυψις, καὶ ὁ Λοτὶ, μετὰ τὴν «Κυρίαν Χρυσάνθεμον» καὶ τὰς «Τελευταίας Ἡμέρας τοῦ Πεκίνου», οἱ ὅποιοι μετὰ τὴν ἐξαιρετικὴν αἰσθητικὴν ἀντίληψιν κατῴρθωσαν νὰ ἀποκτήσουν μίαν διαισθητικὴν ἀντίληψιν τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ τὴν ἐκφράσουν μετὰ τὴν μαγείαν τοῦ ὕψους των.

Εἰς τὸ πεδίον τῆς Τέχνης ὅμως ἡ Εὐρώπη ἦτο πτωχοτάτη. Ὅσοι—καὶ αὐτοὶ ἐλάχιστοι—Εὐρωπαῖοι εἶχαν ἀποπειραθῇ νὰ ἀναπαραστήσουν τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐκφράσιν τῆς Ἀπὸ Ἀνατολῆς, εἶχαν σημειώσῃ αὐτὴν θαρρυντικὴν ἀποτυχίαν. Τὴν ἑλλειψιν αὐτὴν ἤλθε νὰ ἀναπληρώσῃ μετὰ ἐξαιρετικὴν μαεστρίαν ἕνας Ρῶσος καλλιτέχνης, ὁ Ἰακώ-

βλεφ, Τελευταίως ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ Παρίσι ἕνα βιβλίον του : «Σχεδιάσματα καὶ Εἰκόνες τῆς Ἀπὸ Ἀνατολῆς», περιέχον ἀναπαραστάσεις μεγάλου ἀριθμοῦ ἔργων, τὰ ὅποια ἐνεπνεύσθη κατὰ τὴν μακρὰν παραμονὴν του εἰς τὴν Κίνα καὶ τὴν Ἰαπωνίαν. Οἱ κριτικοὶ ὁμολογοῦν, ὅτι πλὴν τῆς τέχνης του, ὁ Ἰακώβλεφ δείχνει ὅτι ἐμπῆκε πράγματι στὴν ψυχρὸν ἐκείνων λαῶν καὶ ὁμολογοῦν, ὅτι πρῶτην φορὰν λευκὸς καλλιτέχνης παρουσιάζει μετὰ τόσην δυνάμιν τὴν κινεζικὴν Ἀπὸ Ἀνατολῆν.

Ἡ ἐξαιρετικὴ προσοχή, μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰακώβλεφ ἐμελέτησε τὸ θέατρον τῆς Ἀπὸ Ἀνατολῆς, εἶναι ἀπολύτως δικαιολογημένη. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀπὸ ἐκεῖ ἐπῆρε μερικὸν ἀπὸ τοὺς πρῶτους πίνακας του, εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ Κινέζοι καὶ οἱ Ἰάπωνες τρέφουσιν πρὸς τὸ θέατρον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς χαρακτηριστικὰς τοῦ λαοῦ ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ των. Ἀνθρώποι τοῦ λαοῦ ξεύρουται ἀπ' ἔξω τὰ περισσότερα ἔργα τοῦ συνηθούς ρεπερτορίου. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τακτικὰ θεάτρα, οἱ πλούσιοι δὲν δίδουν ἐορτὰς θεωροῦν ζήτημα ἀξιοπρεπείας νὰ μετακαλέσων καὶ ἡθοποιούς στὸ σπίτι των. Ἀκόμη καὶ στὰ χωριὰ ὑπάρχει πάντα ἕνα πάλκο, ὅπου, σὲ ὁρισμένους καιροὺς, πλανόδιοι θίασοι δίδουν παραστάσεις. Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι δὲν παίζονται πιά στὴν Κίνα τὰ παλὰ κλασικὰ ἔργα τοῦ δεκάτου τρίτου καὶ δεκάτου τεταρτοῦ αἰῶνος. Ἀλλὰ καὶ τὸ σύγχρονον Κινεζικὸν θεατρικὸν ἔργον, παρὰ τὰς σημαν-

τικὰς μεταλλάγας, εἶναι ἀκόμη κυρίως, ὅπως εἰς τὸ παρελθόν, μία μουσικὴ κωμωδία μετὰ κινήσεις ρυθμικὰς, πού προσεγγίζουν τὸν χορὸν, καὶ ἀπαιτεῖ πάντοτε ὀρχήστραν γιὰ νὰ παιχθῇ. Μίαν ὀρχήστραν ἐκκωφαντικὴν μετὰ τὰ τύμπανα καὶ τὰ κτυπήματα κοίλων ξύλων, ἀνατριχιαστικὴν μετὰ τὰ δίσχορδα βολιά της, μερικὲς φορὲς ὅμως παράξενα γλυκεῖα, ὅταν μὴ συναισθηματικὴ σκηνὴ ἀπαιτεῖ τὴν παρέμβασιν τῶν πλαγιαύλων ἢ τῶν δευαύλων.

Αἱ σκηνογραφίαι εἶναι σχεδὸν ἀνύπαρκτοι καὶ τὰ ἄλλα σκηνικὰ ἐξαρτήματα ἐλάχιστα· τοῦτο ὅμως ὑποχρεώνει τὸν ἡθοποιὸν νὰ ἐκτελῇ μετὰ ἀπόλυτον ἀκρίβειαν τὰς κινήσεις του—καὶ νὰ διδῇ μεγίστην προσοχὴν εἰς τὴν μιμικίαν του. Ὁ ἡθοποιὸς ἀνοίγει καὶ περνᾷ ἀπὸ μίαν πόρταν ἀνύπαρκτον, καβαλικεύει ἕνα ἄλογον πού κανένας δὲν βλέπει, γιὰτὶ δὲν ὑπάρχει· τὸ κοινὸν ἄλλως τε ἔχει, μόλις ἐμφανισθῇ, ὅτι εἶναι ἑφιππος, ἂν κρατῇ ἕνα μαστίγιον στὸ χερὶ, ἢ ὅτι εὐρίσκειται ἐφ' ἀμάξης, ἂν δύο κομπάρσοι φέρουν δυὸ σημαῖες, στολισμένους μ' ἕναν τροχὸ ἢ καθεμιά. Ἄν ἀνεβῇ σ' ἕνα σκαμνὶ πίσω ἀπὸ ἕνα ὕψος γαλάζιο μετὰ ἀσπρὲς ρίγες, το ὅποῖον δυὸ ὑπηρέται ἀπλώνουν ὀριζοντίως, σημαίνει ὅτι ὁμιλεῖ ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ἐπάλξεως. Μία σημαία στολισμένη μ' ἕνα ψάρι σημαίνει, ὅταν ὑψωθῇ στὴ σκηνή, ὅτι τὸ μένος ἐκεῖνο τοῦ ἔργου ἐκτυλίσσεται στὸ γιαιλό. Ὅλα αὐτὰ εἶναι συμβατικότητες ἀρκετὰ πρῶτογονες, τὰς ὁποίας τὸ εὐρωπαϊκὸν θέατρον ἔχει πρὸ πολλοῦ ξεπεράσει, ἂν καὶ μερικοὶ θέλουν νὰ τὸ ξαναφέρουν σ' αὐτές...

Οἱ Κινέζοι ἡθοποιοὶ δὲν φέρουν προσωπεῖα ὅπως οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἢ ὁρισμένοι τύποι τοῦ Ἰαπωνικοῦ θεάτρου· ζωγραφίζουν ὅμως πραγματικὰ μᾶσκες ἐπάνω στὸ πρόσωπό τους. Καὶ αὐτὴ ἡ μεταμόρφωσις ἔχει τοὺς ἐξηγητικὸς κανόνας τῆς : ἡ ἄσπρη μάσκα, ἐπὶ παραδείγματι, σημαίνει ὑστεροβουλίαν καὶ ὑπουλότητα, ἡ κόκκινη εὐθύτητα καὶ ὁ τύπος τῶν ραβδώσεων θὰ φανερώσῃ, ἂν ὁ ἡθοποιὸς ὑποδύεται τίγριν, πύθηκον ἢ πουλί.

Ἀλλὰ καὶ ἂν, ὅστερ, ἀπ' ὅλα αὐτὰ, μείνουν ἀμφιβολίαι, ἢ ἐνδυμασίαις, ἐπίσης συμβολικὰς καὶ στερεότυπες, τίς διαλύουν. Ἐως χθὲς ἀκόμη, μόνον ἄνδρες ἐνεφανίζοντο ἐπὶ τῆς Σινικῆς σκηνῆς γιὰ ὅλους τοὺς ρόλους καὶ τοὺς γυναικίους, μεταβάλλοντες τὴν φωνὴν των διὰ νὰ δώσουν ἐντύπωσιν γυναικῶν. Οἱ ἡθοποιοὶ, πού παίζουν γυναικίους ρόλους, φθάνουν εἰς ὑψιστον βαθμὸν μιμ-

σεως, καί, σήμερον ἀκόμη πού ἐμφανίζονται γυναῖκες ἡθοποιοί, οἱ δυσκολώτεροι γυναικεῖοι ρόλοι δίδονται συνήθως σὲ ἄνδρες. Ὁ παγκοσμίου φήμης Κινέζος ἡθοποιός, ὁ μεγαλύτερος τῆς χώρας του, Μεί Λανφάνγκ δὲν παίζει παρὰ ρόλους γυναικῶν· καὶ καμμιά ἀπόγονος τῆς Εὐας δὲν τολμᾷ νὰ παραβγῇ μαζὺ του.

Τὸν τελευταῖον μόλις καιρὸν ἐκτίσθησαν νέα θεάτρα εἰς τὴν Κίνα μετὰ σκηνὰς πρὸ περιπλόκου, μετὰ φωτισμὸν, μετὰ προβολεῖς, ὅπου δίδονται συχνὰ δράματα ἐμπνευσμένα ἢ μεταφρασμένα ἀπὸ Δυτικὰ πρότυπα. Τέτοια ὅμως θεάτρα δὲν ὑπῆρχαν στα 1917—1919, πού ὁ Ἰακώβλεφ εὐρίσκειται εἰς τὴν Ἀπὸ Ἀνατολῆς· καὶ ἂν ὑπῆρχαν, δὲν θὰ τὸν ἐνδιέφεραν ἴσως. Τὸ θέατρον, τόσον μετὰ τὰ θεήματα ὅσον καὶ μετὰ τὰς παραδόσεις του, συνεκεφαλαίωσε καὶ ἐξωτερικῶς τὸν κινεζικὸν πολιτισμὸν ἀτόφιον· τὸν ἔκανε, οὕτως εἰπεῖν, θέαμα· ἔτσι ἐξηγεῖται τὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον τοῦ Ἰακώβλεφ καὶ ἡ σημασία τῶν ἔργων του.

Ἡ κατάστασις εἶναι ἀνάλογος καὶ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ὅπου πάντως ἡ τραγικὴ δύναμις τῆς καλλιτέχνιδος Σάντα Γιαγκὸ ἐστερέωσεν ἀπὸ εἴκοσι περίπου χρόνων τὸ «νέον» θέατρον.

Τὸ αἰσθητότερον ἀποτέλεσμα τῶν νέων ὄρων, πού ἐπικρατοῦν στὴ θεατρικὴ ζωὴ τῆς Ἀπὸ Ἀνατολῆς, εἶναι ἡ ἀνύψωσις ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνικῆς τῆς φήμης καὶ τῆς θέσεως τῶν ἡθοποιῶν. Ἐως πρὸ τίνος οὗτοι συγκατελέγοντο μετὰ τῶν «αἰσχροῶν». Σήμερον νέαι τοῦ καλοῦ κόσμου, ἀκόμη δὲ καὶ εὐγενεὺς καταγωγῆς, γίνονται ἡθοποιοί.

Τέλος ὁ Ρῶσος καλλιτέχνης δὲν παρημέλησε μίαν ἄλλην σπουδαίαν πλευρὰν τῆς ζωῆς τῶν ἀπωανατολικῶν : τὴν θρησκευτικὴν. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι ἡ Κίνα δὲν παρουσιάζει πεδίου πρὸςφορον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς. Ἡ μᾶζα τοῦ λαοῦ δὲν εἶναι φιλόδοξος, εἶναι δεισιδαίμων. Τὰ ἱερά πού εἶχαν ἀνεγερθῇ κατὰ τὸ παρελθόν σήμερον ἀφίνονται νὰ γκρεμισθοῦν. Ἡ λατρεία τῶν προγόνων εἶναι λατρεία οἰκογενειακή. Καὶ ὁ κληρὸς—βουδδιστὰ καὶ τασίτα—παρὰ τὴν νεοβουδδικὴν κίνησιν, ἣτις ἔχει προέλυσιν πανεπιστημιακὴν μᾶλλον, περιφρονεῖται γενικῶς. Ἡ κατάστασις ὅμως εἶναι ἐντελὴς διαφορετικὴ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, ὅπου ὁ βουδδισμὸς ἔχει μείνει ζωντανὸς καὶ ὁ γονατισμένος Ἰαπωνέζος κληρικὸς ἀναπαριστᾷ θαυμάσια τὴν σοβαρὰν καὶ ἡρεμὸν πίστιν.

Μέσα εἰς τὸν ἀγνωστον καὶ πλούσιον καλ-

ούλην, Ἀνδρέαν Ζαῦμην καὶ Τρικούπην. Εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοὺς λέγουσι, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζουσι τὴν ἐπιτροπὴν τὴν Διοικητικὴν ὡς ἀνόμως ἐκλεγμένην, ἐπειδὴ καὶ τὸ δικαίωμα αὐτὸ δὲν τὸ ἔχει ἡ Γερουσία, ἀλλ' οἱ πληρεξούσιοι τοῦ ἔθνους, καὶ ἐπειδὴ ἐξ αὐτῶν ἱκανοὶ εἶνε συναγμένοι εἰς Ὑδραν, τὸ δικαίωμα αὐτὸ ἀνήκει εἰς αὐτούς, ἡ Γερουσία δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ τὴν ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία ἤμποροῦσε νὰ κάμῃ μερικὰς συγκαταβάσεις, καθὼς ὑπεσχέθησαν εἰς τοὺς ἀντιπρόσβεις, ἀλλὰ τὴν μὲν ἐπιστολὴν τῆς Ὑδρας ἔστειλαν ὀπίσω, ὁ δὲ γραμματεὺς τῆς Γερουσίας τοὺς ἔγραψε νὰ ἀγροικηθοῦν μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ δὲν ἀναγνωρίζουν, καὶ στοματικῶς τοὺς εἶπαν νὰ ἀναχωρήσουν τὸ αὐτὸ ἑσπέρως καὶ ἐν ταυτῇ μίᾳ σαλούπα κανονιέρα πλησίασεν εἰς τὸ πλοῖον τῶν ἐπαπειλούσων νὰ τοὺς κυπήσῃ ἂν δὲν ἀναχωρήσουν καὶ οὕτως ἐδιὰσθησαν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς Ὑδραν χωρὶς νὰ κατορθώσουν οὐδέν. Τοῦτο ἐπέβλεψε καὶ τοὺς ἀντιπρόσβεις, οἱ ὅποιοι ἐμβόησαν ὡς μεσάζοντες διὰ νὰ φυλαχθῇ ἡ εὐταξία εἰς τὴν Ἑλλάδα. Μετὰ ὀλίγας ἡμέρας ἡ Ὑδρα ἔστειλε πάλιν δύο Ὑδραίους διὰ νὰ συνομιλήσουν μετὰ τῆς Γερουσίας καὶ νὰ προβάλουν τὰ ἀκόλουθα προβλήματα, πρῶτον, νὰ προστεθοῦν ἕτερα δύο μέλη εἰς τὴν Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν, δεύτερον, αἱ ἐκλογαὶ τῶν πληρεξουσίων νὰ γίνωσιν ἐλευθέρως, τρίτον, νὰ κηρυχθῇ γενικὴ ἀμνηστία καὶ τέταρτον νὰ συγκροτηθῇ ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις εἰς Νιόκαστρον, ἢ εἰς ἄλλον ὅποιον δὴποτε μέρος, τὸ ὅποιον νὰ ἐγγυᾶται τὴν ἀσφάλειαν κανένα ἀπὸ τὰ τέσσαρα προβλήματα δὲν ἔγινε δεκτόν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ χθὲς ἐπέστρεψαν ἀπρακτοί. Ἐκ τῶν ὧν σὰς γράφω οἱ μὲ ἀπροσωπολήφειαν κρίνοντες εὐρίσκουν ὅτι οἱ Ὑδραῖοι ἔδειξαν εἰρηνικοὺς σκοποὺς ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡσυχίαν τῆς πατρίδος. Ἐκεῖνο δὲ ὁποῦ λυπεῖ ὅλους τοὺς καλοὺς πατριώτας εἶνε ὅτι ἡ παρούσα Διοικητικὴ ἐπιτροπὴ ἐξακολουθεῖ τὰ προλαβόντα σχέδια, τὰ ὁποία ἐπέφερον τοιοῦτον δυστυχὲς ἀποτέλεσμα, τὸν τραγικὸν θάνατον λέγω, τοῦ Κυβερνήτου μαζ. Φυλακίζουν εἰς Παλαμίδι ἀνθρώπους μὲ τὴν ἀπλὴν υποφίαν συνωμοσίας, χωρὶς προηγουμένως νὰ ἐξετασθῶσι καὶ νὰ κριθῶσιν, ἄλλους πάλιν ἐξορίστους ἐπὶ ἡμερῶν τοῦ κυβερνήτου, καὶ ἐπιστρέφοντας εἰς Ναύπλιον, τοὺς συνέλαβον καὶ τοὺς ἐφυλάκισαν εἰς τὸ Μπούρτσι, μεγαλητέραν ποινὴν ἀπὸ ὅτι ὁ Κυβερνήτης ἔκαμεν εἰς αὐτούς. Ἐσχάτως ἡ Διοικητικὴ ἐ-

πιτροπὴ ἔστειλε μίαν ἐπιτροπὴν εἰς τὰς Νήσους μὲ μίαν μικρὰν φρουράν διὰ νὰ συστήσῃ Διοικητὰς, καὶ νὰ συνάξῃ τὰ χρεωστούμενα χρήματα καὶ ἐνῷ αὕτῃ ἡ ἐπιτροπὴ μὲ τὴν φρουράν τῆς ἐχωροῦσεν εἰς ἓν πλοῖον ἔστειλαν πέντε καὶ ἕκ τούτου φαίνεται ὅτι κυριότερος σκοπὸς εἶναι διὰ νὰ κάμουν νέας ἐκλογὰς εἰς τὰς Νήσους. Οἱ Ἀντιπρόσβεις τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν εἰσέτι δὲν ἀνεγνώρισαν. Ὁ Κωλέττης, ὁ ὁποῖος ἔπρεπε νὰ μετριάξῃ τὰ πράγματα, υπογράφει εἰς ὅλα ἢ ἐξ ἀδυναμίας, διότι μόνος δὲν ἤμπορεῖ ν' ἀντιπαρταχθῇ, ἢ διότι ἐσυμφωνήσεν μὲ τὰ ἄλλα δύο μέλη. Εἰς ὅλον τὸ διήρημα αὐτὸ δὲν ἐφάνη εἰς τὸν Στρατάρχην δὲν ἤμπορεῖ ν' ἀποδοθῇ εἰς φόβον ἐπειδὴ εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Μακαρίτου Κυβερνήτου ἤρχετο. Αὐτὰ εἶναι τὰ περιεργότερα τοῦ Ναυπλίου ἢ δὲ Ῥούμελη ποῖον δρόμον βαδίζει; συνακούσατε ἀναμεταξύ σας; Εἶνε σύμφωνοι οἱ καλοὶ Πατριῶται τῶν Ῥουμελιωτῶν παραμελοῦντες τὰ ἰδιαίτερα συμφέροντα προσωρινῶς διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς Πατρίδος; ἢ τρέχουσιν εἰς τὰ χαμένα! ἢ ἐπήρροια τῶν δύο σας εἶναι ἱκανὴ διὰ νὰ ἐπιφέρῃ καλὸν εἰς τὴν Πατρίδα, καὶ ν' αὐξήσῃ τὴν ὑπόληψιν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ ὑποκειμένον σας; στοχάζομαι ὅτι συνακούσατε δέβια καὶ μὲ τοὺς λοιποὺς καλοὺς Πατριώτας σας, καὶ μὲ τοὺς ἐν Ὑδρᾷ πληρεξουσίου καὶ προκρίτους καὶ μὲ τοὺς ἐδῶ ἐν τοῖς πράγμασι διὰ νὰ λάβατε ἓνα γενικὸν σχέδιον πρὸς κατάπαυσιν πάσης ἐμφυλίου ταραχῆς ἐκ ἐμφυλίων πολέμων, παρεπομένων τῆς ἐνυπαρχούσης διαιρέσεως. Ἐλπίζω ὅτι θέλετε μὲ γράφῃ, ἐπειδὴ καὶ γνωρίζετε πόσον ἐπιθυμῶ τὸ καλὸν τῆς Πατρίδος, καὶ ἐνταυτῇ πρὸς ἀνταμοιβὴν τῆς παρούσης ἐκτεταμένης ἐπιστολῆς μου. Ταῦτα καὶ ἀσπαζόμενός σας μένω.

τῇ 16 ὁκτωβ. 1831

Ναύπλιον

Ὁ εἰλικρινὴς φίλος σας καὶ ἀδελφός
B.....

(Ἐν τῇ ὡα)
τὸν φίλον καὶ ἀδελφὸν Κλήμακα ἀσπάζομαι ἐκ καρδίας, τὸν ἀσπάζεται καὶ ὁ Στρατάρχης.

(Ἐν ὑστερογράφῳ)
ταύτην τὴν στιγμὴν πληροφοροῦμαι ὅτι ὁ Κωλέττης ἔχει σκοπὸν νὰ πάρῃ ἄλλην θέσιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, καὶ νὰ ὁμιλήσῃ μὲ περισσότερον σιῆθος εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν περὶ τῶν γενικῶν πραγμάτων, καὶ ὅτι δὲν θέλει ὑποφέρει νὰ γίνωνται πράγματα χωρὶς αὐτοὺς

νὰ ἔχῃ εἶδῃσιν, διαφορετικὰ, θ' ἀναγκασθῇ νὰ δώσῃ τὴν παραίτησίν του· αὐτὸς ὁ τρόπος τοῦ ἴσως μεταβάλλῃ πολὺ τὰ πράγματα καὶ θέλει τὸν κάμῃ τιμὴν μεγάλην. Ἀπὸ τὰ Παρίσια γράφει ὁ Δεριγενῆς, Μινιστρος τοῦ Ναυτικοῦ, τὰ ἐξῆς: ὅτι εἰς τὰ Παρίσια γίνεται τὴν ἡμέραν τοῦ Ὀκτωβ. Συμβούλιον διὰ νὰ ἀποφασίσουν τὰ πράγματα τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ ἐκλέξουν ἡγεμόνα: ὁ Ναύαρχος ὁ Γάλλος ἦτον ἑτοιμὸς ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸ Τουλὸν διὰ ἐδῶ, καὶ ἔλαβε διαταγὴν νὰ σταθῇ διὰ νὰ συνοδεύσῃ τὸν ἡγεμόνα. Τὸ β-νομα τοῦ ἡγεμόνος ἀκόμη δὲν εἶναι γνωστόν· εἰ μὲν λέγουσι ὅτι εἶναι ὁ ἀδελφὸς τοῦ Λεοπόλδου, οἱ δὲ ὅτι εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Πρίγκιπος Εὐγενίου, καὶ εἰ δὲ καλοὶ πλουσιώται· ἤλθε καὶ Κουριέρης Ρούσος ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τῆς Δόνδρας, πλην ἀκόμη δὲν ἐμάθαμεν τίποτε· λέγουσι ὅμως ὅτι ἔφερε δια-

ΕΠΙ ΤΗ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΙ ΤΟΥ ΦΡΑΓΓΙΣΚΟΥ ΧΑΣΤΙΓΓΟΣ

Μετὰ τοὺς μακροὺς Ναπολεονταίους πολέμους, κεκμηκυῖα ἡ ἀνθρωπότης, δὲν ἤκουσε μετ' εὐχαριστήσεως τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν. Αἱ κυβερνήσεις μάλιστα τῶν τότε Μεγάλων Δυνάμεων ἀναφανδὸν ἐκηρύχθησαν κατὰ τοῦ ἐλληνικοῦ ἀγῶνος. Ἐν τοῖς παρὰ τὸν γενικὸν τοιοῦτον κάματον, τὰ φιλελεύθερα φρονήματα καὶ ὁ φιλελληνισμὸς ἀνεγεννήθησαν, κατ' ὀλίγον, ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ, παρασύραντα, ἐν τέλει, πρὸς ἐπέμβασιν καὶ αὐτὰς τὰς ἐπισήμους κυβερνήσεις· ἄθρόως δὲ προσήρχοντο εὐγενὴ τέκνα τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς, ὅπως χύσωσι τὸ αἷμα αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος. Πολλοὶ δὲ ἐξ ἐπαγγέλματος στρατιῶται, παλαίμαχοι τοιοῦτοι τοῦ Ναπολέοντος, εἴτε πρὸς συνέχισιν τοῦ πολεμικοῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος, εἴτε τῇ προτροπῇ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως, ἄλλους σκοποῦς ἐν τῇ Νοτιοανατολικῇ Μεσογείῳ ἐπιδιωκούσης, ἴσως καὶ ὅπως ἀλλαγῇ τῆς παρουσίας ὀχληρῶν στρατιωτικῶν, προσέδραμον εἰς Αἴγυπτον πρὸς διοργάνωσιν τοῦ στρατοῦ τοῦ Μεχμέτ Ἀλή.

Πολλοὶ καὶ ἄγνοι ξένοι αἶμα καὶ χρήμα προσήνεγγον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Οὐδενὸς θέλομεν νὰ μειώσωμεν τὴν φήμην ἢ τὰ φιλελληνικὰ αἰσθήματα, ἢ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν Ἑλλήνων ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τῆς πατρί-

ταγὰς νὰ σηκωθῇ ἡ πολιορκία τῆς Ὑδρας, ἀγκαλὰ αὕτῃ ἦτον διαλυμένη ἐπειδὴ τὰ Ἀγγλογαλλικὰ καράβια εἶχαν τραδισθῇ. Μανθάνω ὅτι ἔρχονται διάφοροι καπετανατοὶ ἀπὸ τὴν Ῥούμελην ἐδῶ εἶναι καλὸν νὰ εἰσακουσθῇτε μὲ ὅλους, καὶ νὰ ἔλθετε καὶ ἡ Γενναϊότης σας· ἡ παρουσία σας ἐδῶ θέλει χρησιμεύσει πολὺ ἐλθισμόνησα νὰ σὰς εἰπῶ ὅτι ὁ Γεώργιος Μαυρομιχάλης ἐκρίθη καὶ ἐτουφεκίσθη ἐπὶ παρρησίᾳ ὄλου τοῦ Στρατιωτικοῦ καὶ πλήθους λαοῦ, ἓνας ἀπὸ τοὺς Στρατιώτας φονεῖς ἐμαρτύρησε καὶ ἄλλους συνομῶτας, οἱ ὅποιοι ἐδλήθησαν εἰς τὸ Παλαμίδι· αὐτοὶ εἶναι ὁ Πολιτάρχης Κακλαμάνος, ὁ υἱὸς τοῦ Καλομογδάρτη καὶ ὁ Ἀναστ. Λόντος ἂν εἶναι τῷ ὄντι συμμέτοχοι εἶναι δίκαιον νὰ παιδευθῶν πρὸς παράδειγμα τῶν ἄλλων.

Τρεῖς ὅμως, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, ἴστανται ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους φιλέλληνας Ὁ Ἰταλὸς Σανταρόζα, ὁ Γερμανὸς Νόρμαν καὶ ὁ Ἀγγλὸς Χάστιγγς. Οὗτε νεανικὴ ὁρμητικότης, οὕτε φύσις περιπετειώδης, οὕτε ἐπίδειξις ἢ σκοπὸς δημιουργίας κοινωνικῆς θέσεως, ὠθησαν αὐτοὺς νὰ γίαν σπεύσωσι καὶ νὰ θυσιασθῶσιν ἐν Ἑλλάδι. Σώφρονες, πλήρη κατέχοντες ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν τὴν θέσιν τῶν ὀρεγόμενων μόνον τὴν ἐλευθερίαν μικροῦ λαοῦ δούλου, ἐξώθησαν ἑαυτοὺς καὶ μέχρι θανάτου χάριν τῆς ὑψηλῆς ταύτης ιδέας.

Τὴν 20ὴν Μαΐου 1928 (π. ἡμ.) θὰ ἐορτάσωμεν τὴν ἐκατονταετηρίδα τοῦ θανάτου τοῦ κυβερνήτου τῆς «Καρτερίας» Χάστιγγος. Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι καλυτέρων ἡμερῶν, ἐθεσπίσθη ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ Μικρασιατικοῦ ἀγῶνος, ὅπως ἡ ἐκατονταετηρίς τῆς ἐλληνικῆς ἐπανάστασεως ἐορτάζεται κατὰ τὴν ἐκατονταετὴ ἐπέτειον τῶν ἐπισημοτέρων γεγονότων αὐτῆς. Ἐλπίζομεν, ὅτι εἰς τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐορτασμοῦ καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐπισήμων προσκλητηρίων δὲν θὰ ἐπαναληφθῶσιν ὅσα ἄτοπα συνέβησαν εἰς τὰς ἐπετείας τοῦ θανάτου τοῦ Βύρωνος καὶ τῆς ἐξόδου τοῦ Μεσολογγίου.

Μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Μεσολογγίου (10 Ἀπριλίου 1826), ὁ ἀγὼν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἑλ-

λάδι ενεκρώθη, άπασα δε ή χώρα από του Κορινθιακού μέχρι του 'Αμδρακικού, έν ή τόσα άνδραγαθήματα έπεδειχθησαν άπ' άρχής του άγώνος, υπετάγη πάλιν εις τους Τούρκους. Όσοι δέ πολεμικοί άνδρες επέζησαν, κατέφυγον εις Πελοπόννησον και έσχημάτισαν τον πυρήνα του σιρατού του Καραϊσκάκη. Μόνον έν τινι νησίδι του έλους Δεσινίου διατηρείτο μικρά τις έστία υπό τον Τσέλιον, Ράγκον και Μακρήν, όπουθεν, εξορμώμενοι οι έπλαρχηγοί αυτοί, παρηνώχλουν μεμονωμένα στρατιωτικά τουρκικά άποσπάσματα ή έφοδιοπομπάς.

Είχεν υπογραφή ή συνθήκη της 24ης 'Ιουνίου 1827 περί 'Ελλάδος μεταξύ των Δυνάμεων Ρωσίας, 'Αγγλίας και Γαλλίας. Είχεν επέλθει ή καταστροφή του Τουρκοαιγυπτιακού στόλου έν Ναυαρίνω. 'Ο πολιτικός κόσμος, έν συνεργασία μετά των στρατιωτικών ξηράς και θαλάσσης, έσκέφθη ότι, θάπτον ή θράδιον, θα έλύετο όπωσδήποτε το 'Ελληνικόν ζήτημα, και ότι έδει να εδρεθώσιν αι άναλαδοῦσαι την λύσιν Μεγάλαι Δυνάμεις πρό ήλευθερωμένου ελληνικού έδάφους, όσον το δυνατόν μεγαλυτέρου. 'Εσκέφθησαν, έν τών πρώτων, να εξεγείρουν την Δυτικήν 'Ελλάδα και ν' αναζωογονήσωσι τον άγώνα έν αυτή. 'Εν τη Δυτική 'Ελλάδι, πλην των φυσικώς όχυρών θέσεων, υπήρχον τρεις πόλεις όχυρωμέναι διά τειχών και φρουράς ικανής, ή Ναύπακτος, το Μεσολόγγιον και ή Βόνιτσα· μία δέ πόλις δέν περιεβάλλετο μόν υπό τείχους, είχεν όμως ισχυράν φρουράν και φυσικήν όχύρωσιν, το 'Ανατολικόν. 'Η μικρά πόλις του 'Ανατολικού κείται επί νησιδίου έντός της λιμνοθαλάσσης του Μεσολογγίου· απέχει δέ της ξηράς, μεθ' ής έκοινωνεί τότε διά των λεγομένων **Περαταριών**, κατ' ανατολάς έν τέταρτον του μιλίου, κατ' δυσμάς δέ ήμισυ. 'Απέχει δέ βορείως του Μεσολογγίου μίλια έξ (1)

(1) Τηρούμεν την όνομασίαν 'Ανατολικόν έν τη περιγραφή ταύτη επί της σήμερον όνομαζόμενης πόλεως Αιτωλικού, διότι 'Ανατολικόν ώνομάζετο τότε εις την έπίσημον γλώσσαν. 'Ανατολικόν όνομάζει αυτήν και ο έντόπιος ιστορικός Σ. Τρικούνης, του όποιου την ιστορίαν έχομεν, έν πολλοίς, ως βάσιν. Θα έπιτραπή ήμιν μικρά τις φιλολογική παρέκβασις. Κοινώς καλείται 'Αντελική ή πόλις. Το πρώτον αναφέρεται υπό το όνομα Αιτωλικόν έφ' όσον ήμεις γνωρίζομεν πρό 200 ετών, υπό του γεωγράφου Μητροπολίτου 'Αθηνών και πρώην 'Επισκόπου 'Αστού Μελέτιου. Δέν γνωρίζομεν πόθεν ήχθη ο Μελέτιος εις την όνομασίαν ταύτην. Είνε όμως άληθές, ότι ο Μελέτιος προσεπάθει πάν-

Τη 3η Σεπτεμβρίου 1826, ήγκυροβόλησαν εις Ναύπλιον, υπό άγγλικήν σημαίαν, το πρώτον ελληνικόν άτμόπλοιο, 233 τόνων, και την έπιούσαν ύψωσε την ελληνικήν σημαίαν υπό τον κρότον των κανονίων του, κυβερνώμενον μέχρις 'Ελλάδος υπό του 'Αγγλου Φραγκίσκου Χάστιγγος. Είς τον Χάστιγγα, υπό τον βαθμον του πλοιάρχου Φρεγάτας, άνετέθη ή κυβέρνησις του πρώτου τούτου ελληνικού άτμοπλοίου. Κατ' αρχάς δέ Δεκεμβρίου κατέφθικε και ή φρεγάτα 'Ελλάς, 64 κανονίων, τεθείσα υπό την κυβέρνησιν του Μιαούλη. Πλήρως άνταπεκρίθησαν εις τάς έλπίδας της ελληνικής κυβερνήσεως και του ελληνικού λαού και οι δύο αυτοί άνδρες. Είνε πολύ φυσικόν να σκεφθώμεν, ότι και ο Κόρδικτων, άνεξαρκήτως των φιλελληνικών αυτού αίσθημάτων, επηρεάσθη υπό του Χάστιγγος, ώστε να κρίνη τόσον άστυργώς τον παραδόντα τον λόγον της τιμής του 'Ιμβραήμ και ν' άπορρίψη την κατάστροφην του Τουρκοαιγυπτιακού στόλου έν Ναυαρίνω. Διότι ο 'Ιμβραήμ, κατ' άπόψιν του Χάστιγγος, 'Αγγλου και συναδέλφου του Κόρδικτωνος, ίσως και φίλου, απέστειλε 30 πλοία εις Πάτρας.

Μετά τον θάνατον του Καραϊσκάκη άρχιστράτηγος της 'Ελλάδος διορίσθη ο 'Αγγλος στρατηγός Τσούρτζ, υπηρετήσας επί πολύν χρόνον εις τον 'Αγγλικόν στρατόν της κατοχής της 'Επτανήσου, σχών την ευκαιρίαν να γνωρίση υπό τάς διαταγάς του τον Κολοκοτρώνην, Στράτον, Βλαχόπουλον και πολλούς άλλους διαπρέποντας έν τω ελληνικώ άγώνι. 'Ο άρχιστράτηγος Τσούρτζ, άφού διηυθέτησε τά της 'Ανατολικής 'Ελλάδος, άποστείλας εκεί τον Βά-

τοτε να εύρη υπό την σημερινήν τοπωνυμίαν παρεφθαρμένην αρχαίαν ελληνικήν. Και έν πολλοίς μόν επέτυχεν, έν τισι δέ ή φιλοπατορία παρέσυρεν αυτόν εις υπερβολάς. Το Αιτωλικόν αναφέρεται πρό πολλών αιώνων υπό των Φράγκων συγγραφέων ως Natolico, οι δ' 'Ενετοί, κατέχοντες τά πλείστα των ελληνικών παραλίαν, συνείθιζον να δίδωσιν αρχαία ελληνικά όνόματα, τά όποια, ίσως, διατηρούντο τότε έν τη γλώσση του λαού ή της 'Εκκλησίας· επήλθε δέ, σύν τω χρόνω, μεγάλη σύγχυσις φθογγολογική παρά τοις 'Ελλησι και τοις 'Ιταλοις, θεωρούμενων των προσθέσεων και των άρθρων, 'Ελληνικών και 'Ιταλικών, ως αποτελουσών άρχικώς συλλαβάς των λέξεων· ούτως έκαλείτο gli Dorici (Λιδωρίκιον), La Sitia (Λασιήθειον, ή Σήτεια), Nasso (ή 'Ασσος), Setline (εις 'Αθήνας, αι 'Αθήναι) και πλείστα άλλα. 'Εκ τούτου συμπαράνομεν, ότι όρθότερα είνε ή επικρατήσασα όνομασίς Αιτωλικόν.

ΧΑΣΤΙΓΞ

σον, Κριεζώτην, Καρατάσον, Γάτσον, Ντουπιώτην και άλλους, αυτός, διά Διακοφτού, διεπεραιώθη εις την Δυτικήν 'Ελλάδα, όπουθεν εξέδωκε, την 24ην Νοεμβρίου 1827, διακήρυξιν, καλών πάντας τους έν Πελοποννήσῳ και άλλαχού Δυτικοελλαδίτας υπό την σημαίαν της πατρίδος προς άπελευθέρωσιν της Δυτικής 'Ελλάδος.

Στόλαρχος της 'Ελλάδος είχε διορισθί ο κυβερνήτης της «Καρτερίας» Χάστιγξ. 'Εν συνεννόήσει μετά του άρχιστράτηγου Τσούρτζ, εξέπλευσεν εξ 'Ιτέας, τη 5η Νοεμβρίου 1827, όπως διαβιβάση εκ του άκρωτηρίου Πάπα και του Καραβοστασίου της 'Αχαΐας τον υπό τον Κώσταν Μπότσαρην στρατόν εις 'Αστακόν (Δραγαμέσιον). Και οι μόν έχθροι εγκατέλιπον τάς θέσεις των, και κατέλαβε ταύτας μέχρι της μνηής Λιγοβιταίου ο ελληνικός στρατός, αύξηθείς διά της άθρόας προσελεύσεως των Δυτικελλαδιτών.

Ο Χάστιγξ εξέπλευσεν εξ 'Αστακού εις Άλωσιν του Βασιλαδίου. Την 6ην Δεκεμ-

βρίου ή «Καρτερία» και τις κανονιοφόροι ήγκυροβόλησαν πρό της νησίδος. Την 17ην έρρίφθησαν εκ των ελληνικών πλοίων 7 βόμβαι, εξ ών ή μία έκαυσε την πυριτοθήκην των έχθρων. Οι 'Ελληνες καταδάντες εις λέμβους ώρμησαν και έκυρίευσαν την νησίδα και ή φρουρά, ταραχθείσα και δειλιάσασα, παρεδόθη. 'Εκ των 50 φρουρών αύτης επέζων 31. 'Επί της νησίδος εδρέθησαν και 12 κανόνια. Και άνεστυλώθη, ύπως, επί του Βασιλαδίου ή πρό δύο σχεδόν ετών καταπεσοῦσα ελληνική σημαία.

Σκοπός του Χάστιγγος ήν ή άλωσις του 'Ανατολικού. Διότι διά της άλώσεως του 'Ανατολικού, όχι μόνον θα έπολιορχείτο στενότερον από ξηράς και θαλάσσης το Μεσολόγγιον, αλλά και ή φρουρά αυτού θα έτρομοκρατείτο, και ή μεσογαία της Αιτωλίας και 'Ακαρνανίας θα ένεπαρρύνετο. Μετά την άλωσιν του Βασιλαδίου οι Τούρκοι του 'Ανατολικού, φοβηθέντες την διά θαλάσσης έφοδον των 'Ελλήνων, εκλείσαν το στόμιον του Πόρου και έτείχισαν αυτόν, όχυρώσαντες δέ το επί του στομίῳ νησίδιον έφρούρουν. 'Αλλ' οι 'Ελληνες και τον τοίχον έρριψαν και τον Πόρον έκυρίευσαν και την φρουράν του ήχημαλώτισαν. Μετά ταῦτα δέ προητοιμάσθησαν εις Άλωσιν του 'Ανατολικού. Καί, άφού συνήλθον άντιπρό και τά επί της ξηράς στρατεύματα, έφερον οι ναῦται την 11ην Μαΐου υπό τον Χάστιγγα τά πλοιάριά των έντός βολής τουφεκίου από της πόλεως και κατέστρεψαν αυτήν, άδιακόπως πυροβολούντες και πυροβολούμενοι άπροφύλακτα επί άσκεπών πλοιαρίων. 'Ενθ' δέ ούτως έβαινον τά πράγματα αίστως, ήναψε διά μιάς το φέρον τά πολεμοφόδια πλοίαριον. 'Επληρώθη ο κυβερνήτης Χάστιγξ, και 20 συναγωνιστάι του, και έπεσε νεκρός, θύμα της μεγάλης του τόλμης, ο άρχηγός των κανονιοφόρων 'Ανδρέας Παπαπάνου. 'Εματαιώθη ούτω το τόλμηρόν έγχείρημα. 'Ο Χάστιγξ, μετακαμισθείς επί της «Καρτερίας», άπέθανεν έν Ζακύνθῳ την 20ην Μαΐου (π. ή.).

'Αλησμόνητος θα μείνη ή μνήμη του Φραγκίσκου Χάστιγγος παρ' όλοις τοις 'Ελλησιν· ίδία δέ παρ' ήμιν τοις Αιτωλοισι και 'Ακαρνασι, όχι μόνον διότι έπαθεν έν τη πατρίδι ήμών, αλλά και διότι, κυρίως, έγένετο θύμα ύπέρ της άπελευθερώσεως της Αιτωλίας και 'Ακαρνανίας.

Εν 'Αθήναις 20 'Ιανουαρίου 1928

ΕΕΝ. Ι. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ
Βουλευτής Αιτωλίας και 'Ακαρνανίας

κοσμοπολιτικὰς καὶ ἀναμφισβητήτου διεθνούς κύρους ιδέας, ὥστε νὰ νομοθετῇ περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων τῶν Ἐπικρατειῶν καὶ περὶ τῶν ταύτας διεπουσῶν σχέσεων, ἀφοῦ εἶνε δύσκολος καὶ αὐτὴ ἡ εὐρεσις ἀνδρὸς ἔχοντος σοφίαν καὶ πειθῶ, ἱκανὰς νὰ θεσμοθετήσωσι κανόνες δικαίου περιορισμένης χωρικῆς ἐφαρμογῆς. «Ὅτι, ὅπως ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δικαίῳ Πολιτείας τινὸς ὑπέρτατος νομοθέτης εἶνε ἡ κοινὴ συναίνεσις, οὕτω καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ τῶν Πολιτειῶν Δικαίῳ δηλαδὴ τῷ Διεθνεί δικαίῳ, ὑπέρτατος νομοθέτης εἶνε ἡ κοινὴ τῶν τῆς διεθνούς κοινωνίας Πολιτειῶν συναίνεσις. «Ὅτι ὅπως ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δικαίῳ οἱ νομικοὶ κανόνες ἦσαν κατ' ἀρχὰς ἐθιμικοὶ καὶ πολλοὶ μέχρι σήμερον σχέσεις δι' ἐθίμων ὁυθμίζονται, οὕτω καὶ ἐν τῷ Δ. Δικαίῳ ἡ ἔλλειψις Διεθνούς Νομοθέτου, διατυπώντος εἰς νόμους γραπτούς, τοὺς διεθνεῖς κανόνες, δὲν τεκμηριοῖ τὴν ἀνυπαρξίαν τοῦ Δ. Δικαίου. «Ὅτι ὅπως ἡ ἐν περιορισμένη χωρικῶς ἐκτάσει συμβίωσις πολλῶν ἀνθρώπων, αὐτομάτως ἐμφανίζει ἐνώπιον ἡμῶν τὴν ἰδέαν τοῦ Δικαίου, ὅπερ ἐπιβάλλει ἐνὶ ἑκάστῳ τὸν περιορισμὸν τῶν ὀρέξεων του, ὥστε νὰ μὴ προσβάλλωνται τὰ δικαιώματα τῶν λοιπῶν, οὕτω καὶ ἐν τῇ διεθνεί κοινωνίᾳ τῶν Πολιτειῶν, αὐτομάτως ἐμφανίζεται ἡ ἰδέα τοῦ Δικαίου, ἐπιβάλλοντος τοὺς ἀμοιβαίους περιορισμοὺς καὶ τὰς ἀμοιβαίας ὑποχωρήσεις. «Τὸ Δίκαιον λέγει ὁ διάσημος Ἰταλὸς νομικὸς καὶ πολιτικὸς Mancini, δὲν δύναται οὐδέποτε νὰ εἶνε προῖον τῆς ἀπολύτου ἀνθρωπίνης βουλῆσεως. Εἶνε πάντοτε φυσικὴ ἀνάγκη προερχομένη ἐκ τῆς ἠθικῆς· εἶνε συνέπεια πρακτικῆς δόγματος ἠθικοῦ, προερχομένου ἐξ ἐπιπέδου ἀνωτέρου ἐκείνου εἰς τὸ ὅποιον οἱ ἀνθρώποι ζῶσι καὶ βούλονται». «Ἐν συνεχείᾳ δέ, εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, δύο νέα ἐπιχειρήματα προβάλλονται: ὅτι οὐδέποτε Κυβερνῆται Κρατῶν πεπολιτισμένων προέβησαν εἰς διεθνῇ τινὰ ἐνέργειαν, ὁμολογοῦντες τὸ ἄδικον αὐτῆς, ἀλλ' ἀντιθέτως ἀείποτε, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους «βασιλεῖς, πολιτικοὶ καὶ στρατοί, πάντες, οὐδα-

μῶς ἔπαυσαν προσπαθοῦντες, στρεβλοῦντες, ἢ μὴ τὰ γεγονότα, νὰ φαίνωνται, οὕτως ἢ ἄλλως ἐνεργοῦντες, ὅτι ἐν παντί ἐπὶ τοῦ δικαίου βασίζονται, διακηρύττοντες τοῦτο τόσον ἀνὰ τὴν ὑψηλίον ὅσον καὶ πρὸς τοὺς ἰδίους αὐτῶν λαούς». «Ἐκτὸς δὲ τοῦτου ὁ 8. Σεφερ. ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 12. διαπρεπὴς Γάλλος διεθνολόγος Λουδοβίκος Renault, τὴν ὑπαρξίν τοῦ Δ. Δικαίου καὶ τὴν ἐν τῇ συνειδήσει πάντων ἐπιβολὴν αὐτοῦ, συνάγει ἐκ τοῦ ὅτι «μᾶλλον ἐρεθιζόμεθα λόγῳ πράξεως ἀδίκου ἢν δὲν διστάζομεν ν' ἀποκαλέσωμεν ἔγκλημα, παρὰ ἐκ φυσικοῦ πολεμικοῦ γεγονότος, μὲ πολὺ βαρύτερας συνεπειάς. Ἡ σύντινος θανατικὴ ἐκτέλεσις, λέγει ὁ Renault, ἀκινδύνου τινὸς ἰδιώτου παρὰ τινος τῶν ἐμπολέμων, συγκινεῖ ἡμᾶς περισσότερον ἢ ὁ θάνατος ἑκατοντάδων στρατιωτῶν ἐν τακτικῇ μάχῃ». Καὶ ταῦτα μὲν ἀπαιτῶνται εἰς τὴν πρώτην ἀμφισβήτησιν.

Β') Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀντίρρῃσιν τὴν ἀναφερομένην εἰς τὴν ἔλλειψιν διεθνούς δικαστοῦ. Ἐνταῦθα ἡ ἐπιχειρηματολογία τῶν ὑποστηρικτῶν τοῦ διεθνούς δικαίου εἶνε ὁπωσοῦν περιορισμένη καὶ, δύναται τις εἰπεῖν, ὀλίγον ἀόριστος. Ἀντιτάσσεται, δηλονότι, εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἐλλείψεως διεθνούς δικαστοῦ: ὅτι ὁ δικαστὴς δὲν δημιουργεῖ δίκαιον, ἀλλ' ἐφαρμόζει αὐτὸ καὶ ὅτι ἡ δικαστικὴ ὁργάνωσις δὲν εἶνε οὐσιώδης προϋπόθεσις τῆς ὑπάρξεως τοῦ δικαίου.¹² Ὅτι διὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ δικαίου, δὲν εἶνε ἀναγκαῖα προϋπόθεσις ἡ δυνατότης τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ καὶ ὅτι τὸ βασίζει τὴν ὑπαρξίν ἀγράφου ἢ γραπτοῦ δικαίου ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ τῆς ἀνυπαρξίας τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης, εἶνε σχῆμα πρῶτοντον, διότι τὸ δίκαιον ἐγεννήθη καὶ ὑφίσταται ἀνεξαρτήτως τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ.¹³ Ὅτι ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἐννόμων σχέσεων, ἐξομαλύνεται μεταξύ τῶν ἐνδιαφερομένων ἀνευ μεσολαβήσεως τῶν δικαστηρίων καὶ ὅτι ὅπως ἐν ταῖς μεταξὺ τῶν ἰδιωτῶν σχέσεσι, τὸ ἐνδεχόμενον τῶν ἀναγκαστικῶν μέσων συντελεῖ εἰς τὸν σεβασμὸν τῶν ἀλλοτρίων δικαιωμάτων καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀναληφθεισῶν ὑποχρεώσεων, οὕτω καὶ ἐν ταῖς μεταξὺ τῶν ἐπικρατειῶν σχέσεσι, ἡ περιπτώσις τῶν ἀντιποίνων καὶ ὁ δυνατός κίνδυνος ἐνὸς πο-

λέμου, ἐπιβάλλουσι τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν διεθνῶν ὑποχρεώσεων.¹⁴ Ὅτι οἱ κανόνες τοῦ διεθνούς δικαίου, δὲν εἶνε παντελῶς ἐξηρημένοι δικαστικῆς ἐξετάσεως, καθ' ὅσον μέγας ἀριθμὸς τούτων ἐξετάζεται καὶ ἐφαρμόζεται ἐν πολιτικαῖς καὶ ποινικαῖς δίκαις, ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων δικαστηρίων διαφόρων ἐπικρατειῶν.¹⁵ Καὶ τέλος προστίθενται ἑτέρα δύο ἐπιχειρήματα: ὅτι καὶ τῶν ἐσωτερικοῦ δικαίου κανόνων ἡ ἐφαρμογὴ, «παρ' ὅλην τὴν πολυτέλειαν τῆς δικαστικῆς λειτουργίας», συχνάκις, «λόγῳ τῆς ἀνισότητος τῶν ἐνδιαφερομένων καταλήγει εἰς ἀποτελέσματα ἀντίθετα τῶν ἐπὶ τοῦ νόμου καὶ τῆς ἠθικῆς ἐπιβαλλομένων», ἐκτὸς δὲ τούτου προστίθεται ὅτι, ὅπως δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν ὑπαρξίν τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, ἀφοῦ κατὰ τὸν Renault, «καὶ τὰ μᾶλλον σοφῶς καὶ σωφρόνως συντεταγμένα συντάγματα, δύναται ν' ἀνατραπῶσι διὰ πραξικοπήματος ἢ ἐπαναστάσεως», οὕτω δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν καὶ τὴν ὑπαρξίν τοῦ διεθνούς δικαίου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὰ δόγματα αὐτοῦ δὲν τυγχάνουσι πρακτικῆς ἐφαρμογῆς καὶ συχνάκις καταπατοῦνται.¹⁶ Τόσαῦτα καὶ τοιαῦτα, ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, παρατάσσονται ἐπιχειρήματα εἰς τὴν δευτέ-

ραν ταύτην ἀντίρρῃσιν. Ἐλθωμεν νῦν εἰς τὴν τρίτην τὴν καὶ σπουδαιότατην κατὰ τῆς ὑπάρξεως τοῦ διεθνούς δικαίου ἀντίρρῃσιν.

Γ') Ἐπὶ τῆς εἰς τὴν ἔλλειψιν διεθνούς ἐκτελεστικοῦ ὁργάνου ἀναφερομένης ἀντιρρήσεως, προβάλλονται ἐπιχειρήματα οἷα τὰ ἑξῆς: Ὅτι ἡ ἀνυπαρξία ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας δὲν συνεπάγεται τὴν ἀνυπαρξίαν αὐτοῦ τούτου τοῦ δικαίου.¹⁷ Ὅτι καὶ ἐν τῷ διεθνεί δικαίῳ, τὸ μέσον τῆς πραγματικῆς κυρώσεως δὲν ἐλλείπει, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι τοῦτο εἶνε «ἄγαν δαπανηρὸν εἰς αἷμα καὶ χρεῖμα». Ὅτι «ἡ δυνατότης τοῦ πολέμου δὲν ἀποτελεῖ ἀνογκίως ἀρνησίν τοῦ διεθνούς δικαίου». Ὅτι πλὴν τοῦ πολέμου ἰσχυρὸν ἐξαναγκαστικὸν μέσον εἶνε ἐν τῷ διεθνεί δικαίῳ ἡ κοινὴ γνώμη, καὶ οὕτω καθέξης. Ἐν τῷ σημείῳ δὲ τούτῳ προστίθενται ὑπὸ τῶν ὑποστηρικτῶν τοῦ διεθνούς δικαίου, καὶ ἱστορικὰ παραδείγματα, εἰς ἀντίκρουσιν τῆς τῶν ἀντιπάλων γνώμης, φρονούντων, ὅτι ἡ ἀνυπαρξία τοῦ διεθνούς δικαίου καὶ ἐκ τῶν διδαγμάτων τῆς διεθνούς ἱστορίας ἀποδεικνύεται. Οὕτως ἔχουσιν, ἐν συντομίᾳ τὰ τῶν διεθνολόγων ἀπαντήματα, εἰς τοὺς ἀρνούμενους τὴν ὑπαρξίν τοῦ διεθνούς δικαίου.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος)

12 Bonfils αὐτόθι σελ. 12

13) Bonfils αὐτόθι σελ. 12

14) Σεφερ. ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 14

15 16) Σεφερ. αὐτόθι σελ. 14
17 Weiss ἐνθ. ἀνωτ. σελ. vii

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΞΕΝΟΦΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Συμπληροῦται ἔτος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀγνοῦ Ἑλληνοῦ, τοῦ τελείου ἀνθρώπου, τοῦ ἐκλεκτοῦ στρατιώτου, τοῦ πιστοῦ καὶ ἀφοσιωμένου ἰδεολόγου, τοῦ **Ξενοφῶντος Στρατηγοῦ**, ὑποστρατήγου τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, καὶ ἐκ τῶν συντελεστῶν τῶν ἐνδόξων ἐκστρατειῶν τοῦ 1912—1913.

Ὑπῆρξεν εἰς τῶν περισσοτέρων δεινοπαθησάντων ἰδεολόγων κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1917—1920 τυρανικὴν Βενιζελικὴν περίοδον καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ 1922—1923 Πλαστηρικὴν τοιαύτην. Μνημειώδης ἀπέμεινεν ἡ ἀπολογία του κατὰ τὴν περίφημον δίκην τοῦ Ἐπιτελείου (1919). Καὶ μνημειώδης ἐπίσης ὑπῆρξεν ἡ ἀνδρικοτάτη του στάσις

ἐναντὶ τοῦ εἰδεχθεῖς Ἑλαιοκρατοῦ Στρατοδίκου τοῦ καταδικάσαντος εἰς θάνατον τοὺς ἐξ **Ἐθνομάρτυρας**.

Ὁ Ξενοφὼν Στρατηγὸς κατεδικάσθη τότε εἰς ἰσθμία δεσμός. Εἶδε, ἐρείπιον ἀληθινόν, τοὺς μελλοθανάτους ἀπερχομένους εἰς τὴν Ἀθανάσιαν! Ἐδέχθη παρ' αὐτῶν τὸ ὑστατον φῆμα... Ἐπέθηκε διὰ νὰ συγγράψῃ τὸ ὑπέροχον ἐκεῖνο ἱστορικὸν του γράμμα περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐν Μ. Ἀσίᾳ σύγγραφας (1920—1922) καὶ ἐπιτελέσας τὸ τελευταῖον τοῦτο πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ πρὸς τὴν δικαιοσύνην καὶ πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος καθῆκον, ἀπῆλθεν

3. Σ. Σεφεριάδου· Μαθήματα Δ. Δικαίου § 4 σελ. 22.

4. Σεφερ. αὐτόθι. σελ. 22.

5. H. Bonfils Manuel de Dr. Intern. Privé § 27.

6. A. Weiss Manuel de Dr. Intern. Privé σελ. vi (1914).

7. Weiss αὐτόθι.

9. Σεφερ. ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 13.

10 Bonfils ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 12

11) Σεφερ. αὐτόθι σελ. 14

εις την ξένην, όπου ἀφῆκε την τελευταίαν του πνοήν.

Ἐκλεκτὸς φίλος τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ἐν Αἰγύπτῳ διαμένων ἀπέστειλεν ἡμῖν ἀντίγραφον ἐπιστολῆς τοῦ αἰοιδίμου ἀνδρός, εἰς ἀπάντησιν συγχαρητηρίου ἐπιστολῆς ἐπὶ τῇ διασώσει του ἐκ τῆς δικαστικῆς δολοφονίας. Ἰδοὺ τὸ ἀντίγραφον. Ἀντικατοπτρίζεται ἐν αὐτῷ ὅλη ἡ τιμία μορφή τοῦ ἐξόχου ἐκείνου τέκνου τῆς Ἑλλάδος.

... Βεβαιωθῆτε, ὅτι ἡ ἐκτίμησις τῶν πατριωτῶν καὶ μόνῃ, ἀρκεῖ διὰ νὰ ἀνακουφίσῃ κάθε ταλαιπωρίαν καὶ νὰ ἐμφυσήσῃ νέας δυνάμεις πρὸς νέους ἀγῶνας ὑπὲρ τοῦ κοινού καλοῦ.

Ὡς Ἕλλην πολίτης προσεπάθησα πάντοτε νὰ ἐκτελέσω τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκον μου, ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μου. Ἄν, ὡς γράφετε, ἐποτίσθην ἀντὶ τοῦ μᾶνα

Η ΟΔΟΠΟΙΪΑ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον θὰ λάβῃ τελικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς συνάψεως τῆς Συμβάσεως τῆς Ὀδοποιίας. Αἱ προσπάθειαι τῶν περὶ τὸν κ. Γ. Παπανδρέου, βουλευτὴν Μιτυλήνης εὐαρίθμων βουλευτῶν, ἡ δὲ ποία ἀποβλέπει εἰς τὴν δημιουργίαν ἀντιδράσεως κατὰ τῶν Κυβερνητικῶν ἀπόψεων, καὶ ἥτις εὐνοεῖ ὠρισμένην μικρὰν οἰκοδομικὴν ἐταιρείαν, ἀφερέγγυον, καὶ ὡς μόνον ἔργον Ὀδοποιίας ἔχουσιν νὰ ἐπιδείξῃ τὴν μετὰ ἐν ἔτος ἀπὸ τῆς κατασκευῆς τῆς καταστραφείσαν τελείως ὁδὸν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, δὲν πρόκειται νὰ τελεσφορήσῃ.

Ἡ Κυβέρνησις, καθ' ἃ ἐβεβαιώθη, προκρίνει τὰς προτάσεις τοῦ ὁμίλου Σέλλ—Μακρή, ὅστις ἐξασφαλίζει πλήρως, μετὰ τὴν ἐπιμελὴ ἐξέτασιν τῶν προτάσεών του, τὸ ἀναληφθὸς ἔργον. Οὐδ' ἦτο δυνατόν νὰ διανοηθῇ τις, ὅτι προκειμένου περὶ τόσον σημαντικοῦ ἔργου, ἐνδιαφέροντος αὐτὴν τὴν ζώην τῆς Ἑλλάδος ἡ Κυβέρνησις, θὰ ἐταίγεν εὐήκοον εὖς εἰς εἰσηγήσεις ὑπόπτους

χολῆν, δὲν αἰτιῶμαι διὰ τοῦτο τὸν ἑλληνικὸν λαόν. Εἶναι ἡ μοιραία φορὰ τῶν πραγμάτων ἐκείνη, ἥτις ἔφερεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ὅλα τὰ δυσώδη καὶ φθοροποιὰ στοιχεῖα, τὰ ὅποια κάθε κοινωνία κρατεῖ, κατασταλαγμένα εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἡθύλλας ἐτάραξε τὸν βόρβορον καὶ ἀνέδυσαν ταῦτα ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Θὰ κατασταλάξουν ὅμως καὶ πάλιν εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῶν θέσιν. Περὶ τούτου μὴν ἀμφιβάλετε· εἶναι νόμος τῆς φύσεως.

Ἡ μέριμνα τῆς ὑγείους ἑλληνικῆς κοινωνίας πρέπει νὰ εἶναι ἐφεξῆς, ὅπως περιφράξῃ δι' ἀδιαπεράστου τοίχου τὸν βόρβορον αὐτόν, ἵνα μὴ δύναται ὁ πρῶτος τυχὼν γυρολόγος, ἀφρόνως καὶ ἀσυνειδήτως νὰ τὸν ἀναδεύσῃ καὶ πάλιν. Τούτο, θὰ εἶναι ἡ μόνῃ καὶ ἐπαρκεστάτῃ ἱκανοποίησις τῶν χρηστῶν πολιτῶν...

Ε. ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

καὶ ἀπατηλὰς σκοπὸν ἔχουσας τὴν ἐξασφάλισιν ὠφελημάτων ὑπὲρ τῶν εἰσηγητῶν καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων ὁμίλων.

Αἱ προτάσεις Σέλλ—Μακρή, εἶναι αἱ μόναι, αἱ ὅποια ἐγγυῶνται τὴν ἀπόκτησιν πλήρους συγκοινωνιακοῦ δικτύου καὶ τὴν συντήρησιν αὐτοῦ.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἐκδόσεως τῆς «Νέας Ἐποχῆς» κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς κ. Ἰωάν. Μάλλωσιν, ἀνέλαβεν ὁ τέως Ἀρχισυντάκτης τοῦ «Σκρίπ» κ. Χρ. Ἀγγελομάτης, ἐκ τῶν παλαιῶν συνεργατῶν τῆς «Ν. Ἐποχῆς».

Πρὸς τὸν κ. Ἀγγελομάτην θ' ἀπευθύνονται οἱ ἑκτακτοὶ συνεργάται τῆς «Ν. Ἐποχῆς» διὰ τὴν ἐν αὐτῇ δημοσίευσιν τῶν ἄρθρων καὶ μελετῶν των.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἡ Βουλὴ ἐπὶ ἡμέρας συνεζήτησε τὴν ἐπερώτησιν περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐγένοντο αἱ ἀπαλλοτριώσεις εἰς ἄλλος τῶν προσφύγων καὶ τῶν γηγενῶν, αἵτινες ἐδημιούργησαν κοινωνικὸν σάλον καὶ κίνδυνον διὰ τὴν ἰδιοκτησίαν. Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. Κρανιωτάκης, Σωτηριάδης, Ράλλης, Κίνιας, Δεμερτζῆς καὶ εἰ κ. κ. Τσαλδάρης καὶ Βεζίκης ἐπέκριναν διὰ πραγματικῶν γεγονότων τὰς γενόμενας ἐκθέσεις ἀπαλλοτριώσεις καὶ ἐξέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν τὰ ὅργανα τὰ ὅποια ἐγένοντο εἰς τὸν Πειραιᾶ, τὴν Στυλίδαν, τὴν Ἀγρίαν τοῦ Πηλίου τὴν Μακεδονίαν καὶ εἰς τὰ περὶχωρα τῶν Ἀθηνῶν εἰς ἄλλος τῶν προσφύγων καὶ καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἄρθρου 119 τοῦ Συντάγματος. Αἱ προσπάθειαι τοῦ κ. Κύρκου ὑπουργοῦ τῆς Προνοίας ὅπως δικαιολογηθῇ ἀπέδωκαν ἀνωφελεῖς διότι ὁ ὅγκος τῶν γενομένων ἀθεμιτουργιῶν ἦτο τόσον μέγας ὥστε ἡναγκάσθη ἡ Κυβέρνησις νὰ καλύψῃ αὐτὸν διὰ τῆς εὐθύνης τῆς, νὰ ὑποχρεώσῃ ὅμως τὸν ἴδιον νὰ υποβάλῃ νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου τῇθενται περιορισμοὶ εἰς τὸ ζήτημα τῶν ἀπαλλοτριώσεων.

Ἡ Βουλὴ ἤκουσε μετὰ προφανοῦς δυσφορίας τὰς κατὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Προνοίας κατηγορίας καὶ ὁ Λαὸς διὰ ψηφισμάτων καὶ διαμαρτυριῶν ἔδειξεν πόσον διατελεῖ ἐν ἀγανακτήσει διὰ τὰ τελούμενα εἰς ἄλλος τοῦ καὶ εἰς ἄλλος τῶν προσφύγων, γενικῶς δὲ προσεκληθῇ ὁ ἀστικὸς κόσμος εἰς ἀμυνὰν ὑπὲρ τῆς ἰδιοκτησίας καὶ κατὰ τῶν ροπῶν τῶν βενιζελικῶν πρὸς ὑπονόμευσιν τοῦ κοινωνικοῦ καθεστώτος.

Δείγμα τῆς τοιαύτης ἐξεγέρσεως τῶν λαϊκῶν τάξεων εἶναι καὶ τὸ ψήμισμα τοῦ Συνδέσμου τῶν Βιομηχάνων, οἵτινες διέκοψαν πᾶσαν ἐπαφὴν μετὰ τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἡ διαμαρτυρία τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, ἥτις ἀπετέλεσε καὶ καταδίκην τῆς στάσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας διὰ τὰς συμπεριλάσεις του πρὸς τὸν σύντροφον Παναῖτε Ἰστροῦ.

Ἡ ἀστικὴ τάξις τῶν Ἀθηνῶν προέβη ἀκόμη καὶ ἐπὶ πλέον, εἰς συνέδριον πρᾶχειρον τῶν ἀστικῶν ὁργανώσεων ἀπεφασίσθη ἡ ἰδρυσις συνομοσπονδίας τῶν ἀστικῶν ὁργανώσεων πρὸς ἀμυνὰν κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ. Τὸ γεγονός τοῦτο ἀποτελεῖ ἕνα δῆμα πρὸς ἀμυνὰν τοῦ ἀστικοῦ καθεστώτος καὶ ἔντονον

προσπάθειαν πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῶν ἀσκειμένων ἐνεργειῶν πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ σημερινοῦ κοινωνικοῦ καθεστώτος καὶ ἐξασφάλισιν τῆς ἡσυχίας εἰς τὴν χώραν.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων Βιομηχάνων καὶ Βιοτεχνῶν, συνελθὼν εἰς ἑκτακτον συνεδρίσιν καὶ συζητήσας ἐπὶ τοῦ κολοσσιαίου κινδύνου, τὸν ὁποῖον ἐμφανίζει διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς χώρας ὁ ἐκτὸς ἀγλισμὸς τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἐπισήμων ὑπηρεσιῶν τοῦ εἰς πράξεις ἀποτελούσας φανεράν ὑποστήριξιν τῶν κομμουνιστικῶν τάσεων, ἐξέδωκε σχετικῶς τὸ ἀκόλουθον ἀνακοινωθέν:

Ὁ «Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων Βιομηχάνων καὶ Βιοτεχνῶν», συνεπῆς πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς ἀπὸ 30 Ὀκτωβρίου π. ἔ. Γενικῆς Συνελεύσεώς του, κρίνει ἐν τῇ εὐρείᾳ αὐτοῦ ἀποστολῇ ὡς ἐπιβεβλημένον αὐτῷ καθήκον νὰ διαμαρτυρηθῇ δημοσίᾳ διὰ τὴν ἐπισήμως ἐκδηλουμένην υἱοθέτησιν πράξεων καὶ ἐνίσχυσιν τάσεων σαφῶς καὶ ἀπροκαλύπτως ἀντιτιθεμένων πρὸς ὅ,τι ἀποτελεῖ τὸ ἔρεισμα τῆς κοινωνικῆς μας ὑποστάσεως.

Τὸ ἱερὸν τῆς ἰδιοκτησίας δικαίωμα—θεμέλιον παντὸς κοινωνικοῦ καθεστώτος καὶ παντὸς εὐνομιουμένου Κράτους—καταπατεῖται ἐπ' ἐσχάτων ὑπὸ προσχήματα, ἡ ἀντιπαρξία τῶν ὁποίων ὁμολογεῖται καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Κράτους, οὓς κυριώτερον βαρύνει ἡ εὐθύνη τῆς καταπατήσεως.

Μετὰ τὴν δικαιολογίαν τῆς λύσεως τῶν ἐργατικῶν ζητημάτων καὶ τὸ πρόσχημα δῆθεν προστασίας τοῦ ἐργάτου, ἐπιβάλλονται καταστάσεις ἀνατρεπούσαι πᾶσαν προσπάθειαν εὐλογικῶς τείνουσιν εἰς τὴν προοδευτικὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου καὶ θεσπίζονται ὁργανισμοὶ ὑποσκάπτοντες τὰ θεμέλια τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου, διαφθείρεται ἡ ἐργατικὴ συνείδησις, μειοῦται ἡ ἀποδοτικότητα τῆς Ἑλληνικῆς ἐργασίας, ἀνατρεπέται ἐν γένει πᾶσα ἐννοία κοινωνικῆς ἐσοφορίας.

Μισθωτὰ ὅργανα καὶ ἀπόστολοι πάσης ἀνατρεπτικῆς προπαγάνδας, ἀπελαυνόμενοι ἀπὸ τὰς πατρίδας αὐτῶν εὐρίσκουσιν ἐνταῦθα τιμὰς καὶ ὑποδοχάς, ἀλλὰ καὶ ἀνοχὴν τῆς δικαιοσύνης ἐπὶ ἐξευτελισμῷ πάσης ἀρχῆς καὶ πάσης ἰδεολογίας ὑφ' ἣν ἡ Πατρίς

ἡμῶν προώδευσεν — τιμὰς καὶ ὑποδοχάς, αἵτινες μένουσιν ἀτιμώρητοι, λόγῳ τῶν ἀνωτάτων ἀξιωματῶν αἵτινα οἱ ὑποδεχόμενοι ἐκπροσωποῦσι.

Συμπράττων διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ ὁ «Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων Βιομηχανῶν καὶ Βιοτεχνῶν» εἰς τὰ Κοινωνικῆς καὶ Δημοσιονομικῆς ἀποστολῆς Κρατικὰ Συμβούλια, οὐδέποτε οὐδεμιᾶς ἐφείσθη θυσίας ὅπως ἀμβλύνη τὰς δεξίας μεταπολεμικὰς ἀντιθέσεις καὶ ὠδήσῃ εἰς ἀρμονικὴν ἀνάπτυξιν καὶ συνεργασίαν τὸ σύνολον τῶν παραγόντων τῆς ἐλληνικῆς ἐργασίας.

Ἀλλ' εἰς τὴν μετριοπαθεῖ αὐτὴν στάσιν τοῦ ἀντιμετωπεί ὁ «Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων Βιομηχανῶν καὶ Βιοτεχνῶν», καὶ μετ' αὐτοῦ ὅλος ὁ ἀστικός κόσμος τῆς χώρας, ὡργανωμένην ἐπιβουλὴν ἀνατροπῆς καὶ κυβερνητικῆν ἀβελτηρίαν καὶ ἀνοχήν, φθάνουσιν τὰ ὅρια τῆς ὑποτάλψεως.

Πρὸ τῆς καταστάσεως ταύτης ὁ «Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων Βιομηχανῶν καὶ Βιοτεχνῶν», ἐχόμενος τῶν ἐθνικῶν παροδόσεων καὶ ἔχων ἐπίγνωσιν τῶν εὐθυνῶν, ὡς φέροι ἀπέναντι τῆς ἱστορίας τοῦ τόπου καὶ τῶν γενεῶν τοῦ μέλλοντος, εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ ἀμυνθῇ. Καὶ ἀποφασίζει:

- 1) Νὰ ἀπευθύνῃ ἐκκλησίαν ἀμύνης πρὸς ὅλους τὰς συντηρητικὰς τάξεις κατὰ τῶν ἀνατρεπτικῶν προσπαθειῶν καὶ ἀποπειρῶν.
- 2) Νὰ ὑποδείξῃ δημοσίᾳ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει ἔναντι τῶν δυσβαστάκτων θυσίων ὡς ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ νὰ τοῦ κατασφαλίσῃ τὸ Κοινωνικόν του καθέστώς.
- 3) Νὰ διακόψῃ πᾶσαν πρὸς τὰς κρατικὰς ἐξουσίας ἐπαφὴν ἀνακαλῶν τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἀπὸ πᾶσαν κρατικὴν συνεργασίαν.

Ἀθῆναι τῇ 23 Ἰανουαρίου 1928

Ἀνακοινώσεις τοῦ κ. Α. Χατζηκυριάκου.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Βιομηχανῶν κ. Α. Χατζηκυριάκος, ἐπεξηγῶν τοὺς λόγους, οἵτινες ἤγαγον τὸν βιομηχανικὸν κόσμον εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐνέργειαν, ἐδήλωσε πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Τύπου τὰ ἑξῆς:

— Ἡ ὁλότης τοῦ ἐμποροβιομηχανικοῦ κόσμου, ἀνεπιφυλάκτως τεταγμένου ἐναντίον πάσης ἀντικοινωνικῆς καὶ ἀνατρεπτικῆς τάσεως, δὲν ἦτο δυνατόν ἢ νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὰς ἀπαλλοτριώσεις καὶ διὰ τὴν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐπιδεικνυομένην ἀνοχήν ἀπέναντι τῶν πάσης προελεύσεως

ἀνατροπῶν καὶ προπαγανδιστῶν. Ταῦτα ἐτονίσθησαν ἐκ μέρους ἡμῶν καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου, κατὰ δὲ τὴν ἀποφινὴν συνεδρίασιν τῶν Ἑλλήνων βιομηχανῶν ἀπεκρυσταλλώθησαν εἰς τὸ ἀνακοινωθέν, τὸ ὁποῖον ἐδόθη πρὸς δημοσίευσιν.

ΠΕΝΘΗ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΟΜΠΟΣ

Ἡ «Νέα Ἐποχή» θρηνεῖ τὸν θάνατον ἐκλεκτοῦ αὐτῆς φίλου, τοῦ ΑΓΓΕΛΟΥ ΜΠΟΜΠΟΥ, δημάρχου Ἀργους. Χαρακτηρὶ ἀληθῶς ἀδαμάντινος, ἰδανικῶς ἐντιμὸς, εἰς τὴν εἰς φίλους καὶ ἐχθρούς, πρὸς καὶ κατὰ ἀγάθος, εἶπεν ἐξασφαλίσαι ἀμέριστον καὶ φανερὴν τὴν ἀγάπην, τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν σεβασμὸν ἐλὼν τῶν γυναισάντων αὐτὸν καὶ συνδεδεμένων μετ' αὐτοῦ.

Μολοντόν, ἐκ χαρακτῆρος, δὲν ἀπέβλεπε ποτὲ εἰς ἀνάμειξιν τοῦ εἰς τὴν πολιτικὴν ἐκάρπη ἐν τούτοις, ἔταν ἐγκριτοὶ τοῦ Ἀργους πολῖται ἐξέθεσαν τὴν ὑποψήφισιν αὐτοῦ ὡς δημάρχου κατὰ τὸ 1925. ἀναγορευθεὶς δὲ δημοτικὸς ὅρων τῆς ὥραις Πελοποννησιακῆς πόλεως, ἀφιέρωσεν ἑλὼν αὐτοῦ τὴν ἐργασίαν, μετὰ ἐνδοσυστοιχίας καὶ συνέσεως ἀπαραδεχτικῆς διὰ τὴν πρόεδρον τῆς πόλεως καὶ τὴν παραγωγὴν αὐτῆς. Τὴν δρασίαν τοῦ ταύτην ὑπὲρ τοῦ Ἀργους καὶ τὴν ἑλὼν τοῦ ὑπέσταντο ἐτερόμνηστον ὁ ἀπροσδόκητος θάνατος αὐτοῦ, ὅστις ἐβύθισεν εἰς πένθος ὅδυνον ἑλὼν τοὺς Ἀργεῖους καὶ ἑλὼν τοὺς γυναισάντας τὸν ἀγκυρῶν φίλον, τὸν ἐκλεκτὸν ἰδεολόγον, τὸν φιλόστοργον πολῖτην τοῦ Ἀργους, τὸν ἰδανικὸν οἰκογενειάρχην, τὸν ἀνδρωπῶν.

Πρὸς τὴν ἀπορφανισθεῖσαν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος καὶ τοὺς βαρυπενθούντας ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἡ «Νέα Ἐποχή» μετέχουσα εἰς τὸ πένθος τῶν, διχιδιάζει δόρυχα συλλυπητήρια. Μ.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Μᾶς ἀνηγγέθη ἡ πλήρης ἀνακαίνισις τῆς ἐν Σόρῳ ἐκδηδομένης «Τηλεγραφικῆς Ἐπιθεωρήσεως» ὁργάνου τῶν τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων. Ἡ Τηλεγραφία, ἡ Ἐπιστήμη, ἡ Ἐγκυκλοπαιδεία, κάθε πρόδος τῆς ἐνσυνματόυ καὶ ἀσυρμάτου τηλεγραφίας, ραδιοφωνίας, ἡλεκτρισμοῦ, μαγνητισμοῦ καὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, θὰ ἐξετάζονται ἐν αὐτῇ ὑπὸ ἐκλεκτῶν ἐπιστημόνων, ὥστε ἡ «Τηλεγραφικὴ Ἐπιθεώρησις» ν' ἀποδῇ ὑπὸ πᾶσαν ἐποφιν ἀρίτια καὶ ἀπαραίτητον ἀνάγνωσμα διὰ τοὺς τηλεγραφικοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς ἐπιστήμονας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις: «ΟΙΝΟΒΟΤΡΥΣ»
Ἑταιρικὸν κεφάλαιον ὁλοκλήρως καταβεβλημένον Δρχ. 10.000.000.—
Ἀποθεματικὸν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1922 11.616.111.—

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙΝΑΠΟΘΗΚΑΙ

Ἐν Μύλοις (Ἀθηνῶν), Ἐλευσίνι, Καλάμαις, Θεσσαλονίκῃ, Ἀχαΐᾳ, Πάτρῳ, Κύμῃ, Βελτίᾳ, Γαστούνῃ, Βραχατίῳ, Δευκάδι, Σάμῳ, Ἀλιβερίῳ, Μακροπούλῳ (Ἀττικῆς).

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Οἶνοι: Λευκοί, Ἐρυθροί, Γλυκεῖς, Μοσχάτοι.
Οἰνόπνευμα Καθαρόν διὰ ποτοποιῆται καὶ μετουσιωμένον διὰ φωτισμόν καὶ θέρμανσιν.
Οἶνοι εἰς φιάλας: Ἐπιτραπέζιοι, τονωτικοί, θρεπτικοί.
Βερμούτ (ἐκ φυσικοῦ Μοσχάτου).
Ἀπόσταγμα οἶνου: Μεγάλῃ παρακαταθήκῃ παλαιῶν ἀποσταγμάτων οἶνου, παραγωγῆς τοῦ ἐν Μύλοις Ἀποσταγματοποιείου.
Κονίακ ἀρίστης ποιότητος ἐκ παλαιῶν ἀποσταγμάτων.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Δέχεται καταθέσεις ἐπὶ προθεσμία μετὰ τοὺς κάτωθι τόκους ἀπηλλαγμένους τελείως παντὸς φόρου.

ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ

Διὰ τρεῖς μῆνας	Δι' ἑξ μῆνας	Δι' ἑν ἔτος καὶ πλέον
8 0/0	8 1/2 0/0	9 0/0
ΕΙΣ ΛΙΡΑΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ἢ ΔΟΛΛΑΡΙΑ ἢ ΧΡΥΣΟΝ		
7 0/0	7 1/2 0/0	8 0/0

Κατὰ τὴν μετὰ τοῦ Δημοσίου σύμβασιν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑλ' ἀριθ. 80 φύλλον τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τῆς 5 Μαρτίου 1926, οἱ παρὰ τῇ Ἐταιρίᾳ καταθέσεις εἶναι προνομιούχαι ἀπαλλασσομένης τῆς προσόδου τούτων ἐπὶ δέκα πέντε ἔτη παντὸς φόρου δημοσίου, ἀπλοῦ ἢ συνθέτου ἢ εἰσδηλοῦτε ἑλλεν δημοτικοῦ ἢ τοπικοῦ παρόντος ἢ μέλλοντος.

Αἱ καταθέσεις χρησιμοποιοῦνται ἐξ ὁλοκλήρου, δυνάμει τῆς ἰδίας συμβάσεως, πρὸς παροχὴν λιποσμάτων ἐπὶ πιστώσει εἰς τοὺς γεωργοὺς ἐπὶ τῷ αὐτῷ τόκῳ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Ο "ΤΙΤΑΝ",

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ 3.000.000 ΔΡ.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛ. 6-54

Τηλεγραφική Διεύθυνσις:

"ΣΙΜΕΝΤΟΤΙΤΑΝ ΑΘΗΝΑΣ,"

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 33 ΤΗΛΕΦ. ΑΡ. 5-77

Γραφεία φερτώσεων εν ΠΕΙΡΑΙ

Τηλ. ἀριθ. 2-63

Τσιμέντα «Τιτάν» τύπου «Πορτλάν» (Ciment artificiel Portland) ανταποκρίνονται εις τους αυστηροτέρους επισήμους κανονισμούς των πεπολιτισμένων Κρατών δι' έργα εκ Μπετόν πάσης φύσεως.

Béton armé λιμενικά, πλακοποιία, επιστρώσεις, υποστρώσεις δδών, κατασκευή πλινθων (τούβλων) και δγκολίθων (άγκωνάρια), πρέκια κτλ.

Τσιμέντο «Κένωψ». Ειδική κονία, κατάλληλος διά την κατασκευήν υδραυλικών άμμοκονιασμάτων διά συνήθεις λιθοδομάς, ή πλινθοδομάς, αντικαθιστώσα με πλείστα δσα προτερήματα τα άμμοκονιάματα εξ ασβέστου.

Πολύ ταχύτερα πήξις. Άσυγκρίτως μεγαλειτέρα άντοχή, θθεν: Ταχύτης έκτελέσεως. Σήμα <τική έλάττωσις του πάχους των τοίχων, ήτοι: Κέρδος εις χρήσιμο χώρον και οικονομία εις έργα & καί δγκον λιθοδομής.

Συνιστάται ιδιαιτέρως δι' έργα λιμενικά.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

33 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 33

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ ΕΙΣ ΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑΣ ΠΟΛΕΙΣ & ΚΟΜΟΠΟΛΕΙΣ
ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

Χημικά Λιπάσματα.—Ειδικά σύνθετα λιπάσματα διαφόρων τύπων διά πάσαν έν γένει καλλιέργειαν και άπλά (άζωτοϋχα, υπερφωσφορικά, καλλισϋχα).

Όξέα.—Θεικόν, Νιτρικόν, Υδροχλωρικόν, Θεικός σίδηρος, Περασπορίνη.

Είδη ύελουργείου.—Υελοπίνακες κοινοί (τζάμια) επιτραπέζια είδη. Φιάλαι παντός είδους Δαμιζάναι κ.τ.λ.

Η Έταιρεία έχει ιδιαίτερον τμήμα ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΝ τό όποτον παρέχει δωρεάν, προφορικώς ή δι' άλληλογραφίας, πάσαν πληροφορίαν δι' όλα τα γεωργικά ζητήματα και ειδικώς διά την χρήσιν των λιπασμάτων της.